GYÁLI VÁRAK VITÉZEI

Ez volt a divat a kurucok korában

Készül a terepasztal, rajta Rákóczi egykori várának élethű makettje

A muzsika várában Keresztes Nagy Lajos nyugdíjas tanító a kuruc dalok világát idézi

édes-búsan fölsír a tárogató hangja. Keresztes Nagy Lajos nyugdíjas tanító olyan szívhez szólóan játssza a kuruc dalokat, hogy beleborsódzik az ember háta. De ez még nem minden! Magyaráz is hozzá. Röviden, egyszerű szavakkal. A gyerekek nyelvén. S ezt teszi az énektanárnő, Mátyás Ferencné is. Csoda hát, ha a hatodik dések pillanatokon belül sorolják a szabadságharc kezdetén, a győzelemben és a bukás után született dalok címét. És semmibe se kerül, hogy rögtönözzenek egy versikét is:

Szabadság a vagyonunk,
Csöndet, békét akarunk!
Szeretjük a természetet,
Megvédjük az embereket!

A Barátunk a könyv várában az ötödikes Hegedűs Gábor éppen Petőfi Sándor Rákóczi című versét szavalja. Mindenkinek készülni kellett. Gabi elárulja, hogy a verset nem ő választotta, hanem Nógrádi Dezsőné tanárnő, a könyvtárvezető, de neki így is nagyon tetszik. Különösen a következő két sor: „... Hamvaidnak elhozása végett, elzarándokolnánk szívesen ..."

Az egyik sorban lányok, a másikban fiúk állnak. Egyik fiú a lány elé áll, meghajol, s ha a lány elfogadja, bólint, s a fiú mögé áll. Így talál mindenki párra. S aki mégsem, az lesz „A hoppon maradt vőlegény" népi játék főhőse. Mer a Szülőföldért várban éppen népi és úttörőjátékokat mutatnak be Gergály Katalin tanárnőnek. Előre leírták, összegyűjtötték, sőt még jelmezeket is készítettek. De nagy munkában vannak a gyerekek a Tájak — Korok — Múzeumok termében is. Csak ámulunk és bámulunk. Micsoda várak készülnek itt keménypapírból! Szőllősi Péteré, Vajjon Péteré és Hidi Andreáé különösen csodaszép. Igaz, odahaza bütykölték, de időt, anyagot és fantáziát nem kímélve. Meredeznek tornyai, függőhídja leeresztve fogadja az érkező lovast ... Molnár Ildi, Beke Zoli és Nagy Sanyi vára már itt készül. Vak Bottyán legkedvesebb várát, Simontonyát formázzák. S miközben alakul a várfal, a gyerekek Vak Bottyánról mesélnek. Arról, amikor török fogolyként egy hajóról a Dunába vetette magát, s fölbukkanva a vízből, üldözőinek egyik nyila a jobb szemébe fúródott ... Száll a mese messze, messze, mindnyájan a Rákóczi-szabadságharc dicső napjaiban érezzük magunkat. Ezt a varázst töri meg a berohanó Domokos Kati örömteli jelentése:

— Tanár néni, elsők lettünk a vetélkedőn! Jaj, úgy örülünk. Nem a jutalom számít, hanem hogy a tanár néni is örülhet — hadarja egyszuszra. A tanár néni, Bálint Jánosné nem szól, csak megsimogatja Kati fejét. Ők ebből is értenek.

S eközben a Barátunk a technika várában elkészültek a játéktéglák (az értékelési lapok), amelyeknek apró rajzai a feladatokat jelképezik. Mert a nyertesek nem piros pontokat és nem jutalmakat kapnak, hanem apró téglákat, melyekből minden őrs és raj a csapatfalon elkezdi építeni a saját, tetszés szerinti várát ...

Vége a filmvetítésnek, megcserélődnek a szerepek. Az ötödikesek és hatodikosok moziba indulnak, a felsősök elfoglalják váraikat. A művészetek vándorai rajzolnak, gyurmáznak. A nyolcadikos Jónás Móni éppen jelvényt tervez. A Barátunk a természet várában összerakják a Rákóczi-szabadságharc térképét. A vetélkedőn Óri Erzsi és Dóka Péter nem mindennapi ihlettel fogalmazza a csatakiáltást:

Hajrá, hajrá előtörünk,
Fut a labanc mi előlünk!
Fuss utána szaporán,
Szedd a lábad, pajtikám.

Tarpai S. Anikó

Fotó: Wagner Margit

A VITA TOVÁBB FOLYIK!

HOVÁ TŰNTEK A FIÚK?

Mostani vitánkban is inkább a lányok jeleskedtek. De már a fiúk sem hallgatnak! Egyre izgalmasabbá teszi a párbeszédet, hogy a fiúk-lányok közötti torzsalkodás mellett egyre inkább a fiúk „eltűnésének" igazi okaira is fény derül...

NEM CSAK MI VAGYUNK A HIBÁSAK

Nálunk a fiúk nem állnak félre. Igaz, hogy vannak visszahúzó, rendetlen gyerekek, de őrsünkben (szerencsére) sok az ügyes, talpraesett fiú. Ugyanis a „mi kis csapatunk" fiúkból áll. És nem is rosszul!

Az eddig megjelent írásokból azt olvastam ki, hogy a fiúk nagyobbnak akarnak látszani, és nem veszik észre, hogy úgy lennének igazán nagyok, ha megemberelnék, jobban csipkednék magukat. Úgy érzem, most inkább nekik kellene leveleket írni, tudatni, hogy mit csinálnak, miért mondhatják azt róluk, hogy eltűntek. Az pedig, hogy nem hallgatnak őrsvezetőjükre, a felnőttekre, nem csak az ő hibájuk, hanem azoké is, akik nem ismerik fel a jó tulajdonságaikat. Végeredményben: ha valamiféle igazi, belső tulajdonságokat is feltáró vizsgálatokat végeznének, akkor a fiúk többsége nem is tűnne olyan rossznak, mint amilyennek külső viselkedésük alapján látják őket.

Gulyás Roland, Bögöte, Rákóczi u. 16.

KIVÁLÓAK LETTUNK

Huszonöt tagú rajunkban kilenc lány és tizenhat fiú van, a titkárunk is fiú.

A tizenhat tagú fiúőrsöt én irányítom. Sikerült összefogni úgy a csoportot, hogy két éve megkaptuk a Kiváló Őrs címet. Szerencsénkre, férfi rajvezetőnk van, s őt rá lehet bírni, hogy őrsi foglalkozások idején beengedjen bennünket a tornaterembe játszani. Ilyenkor a fiúk olyan boldogok, hogy utána könnyen vállalkoznak más munkára is.

Bakos Zoltán, Benyő, Gorkij u. 10.

AZ A DEDÓS, AKI ÁRULKODIK

Nagyon felháborítottak a harmincadik számban olvasott levelek. Az elsőből rögtön idézek: „A fiúk aligalig vesznek részt a közösségi munkában, mondván, hogy ők már nem dedósok. Hanem mik?" Ebből arra következtetek, Lénárt Zsuzsa arra céloz, hogy ők nem dedósok. Pedig az árulkodás mutatja, hogy azok.

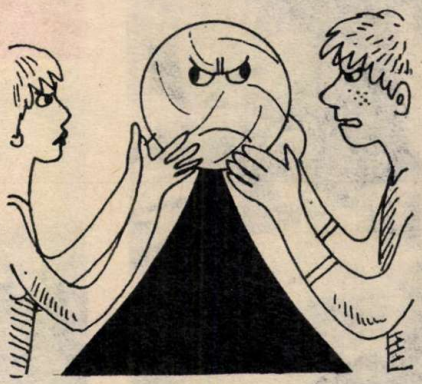

Csak mondják, hogy kinőttek a pelenkából, de a tények mást mutatnak. Nálunk a fiúk aránylag többet tesznek az osztály és a raj érdekében, mint a lányok. Jobban is tanulunk, mint ők.

A fiúk száma kétszer annyi, mint a lányoké, mégis a lányokat lehet leginkább hallani. S ha nem bírják torokkal, verekednek is. Sokszor „örök-harag" forrása még a játék is. Mert ha fociban győzünk, akkor pörölnek velünk. Igaz, mi is nehezen tudjuk elviselni, ha kézilabdában megvernek bennünket. Mostani osztályfőnökünk elérte, hogy kevesebb legyen a felesleges vádaskodás, de az igazi egyetértéstől még most, a hetedik osztályban is messze vagyunk.

Dulcz Csaba, Érd, Béke tér 7/b

KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁSUNK EREDMÉNYE

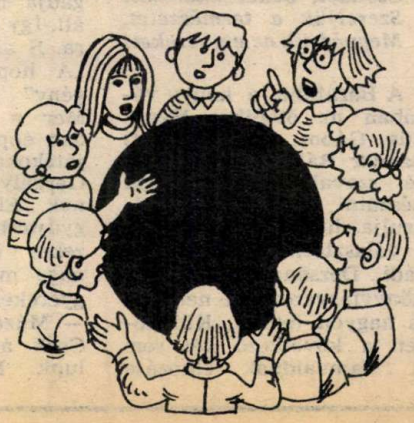

Érdeklődéssel olvastuk a Pajtásban megjelent Hová tűntek a fiúk? című vitát. Az az ötletünk támadt, hogy csapatunkban rendezünk egy vitakört, amelyen erről a témáról beszélgetünk, és tapasztalatunkról beszámolunk a Pajtásnak. Vitakörünk, amelyen csapatvezetőnk, Kónya Márta is részt vett, s amelyre minden osztályból külön jöttek érdeklődők is, jól sikerült.

Iskolánkban három olyan raj van, amelynek élén fiú rajtitkár áll. Úttörőtanácsunk huszonöt tagjából is tíz fiú. Kiváló úttörőink között viszont egyetlenegy sincs. Ennek oka — mint ahogy a vitában kiderült —, a lányok megbízhatóbbak, a rajvezető jobban számíthat rájuk, s ezért számára is az a kényelmesebb, ha hozzájuk fordul. Ezzel szemben ott, ahol a fiúk a vezetők, azt mondták el, hogy a lányok esetlenek, kétszínűek, talpnyalók. Szóba került az is, hogy ilyen idős korban főleg a lányokat választják vezetővé, felnőtt korban pedig a magasabb beosztásokat a férfiak látják el. Beszélgettünk a tanulmányi munkáról is. Arra a megállapításra jutottunk, hogy nem minden jó tanuló jó vezető, és a közepes tanuló is lehet kiváló irányító. Éppen ezért bátrabban kellene ilyesmivel megbízni a tanulásban gyengébb, de a közösségi munkában tettrekészebb gyerekeket.

II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat 2048. sz. vitakörének résztvevői, Gyomaendrőd

CSAVAROGNI JOBB?

Csapattitkárunk lány. A csapattanács és a diáktanács tagjai is lányok. És a mi osztályunkban is főként a lányok a „mindenesek". Nekünk vegyes őrsünk van, s bár a fiúk többen vannak, a foglalkozásokon alig-alig látni őket. Közülük jó néhányan úgy gondolják, hogy az őrsiből már kinőttek. És a csavargásból nem? Tizenkét évesen még örülni is kellene, hogy részt vehetnek az úttörőmunkában.

Szalóczi Viktória, Tiszabura, Petőfi Sándor u. 19/1.

*

Az „eltűnt fiúk" keresése tovább folyik. A nyomravezetők, a legötletesebb levelek írói között értékes jutalmat sorsolunk ki. **Címünk: Pajtás szerkesztősége, Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A borítékra írjátok rá: „HOVÁ TŰNTEK A FIÚK?"**

LEVÉLBARÁTSÁG

NYOLCADIKOSOKKAL LEVELEZNÉNEK:

MORONCSIK ERIKA, Erdőtelek, Vörös Gábor Á. u. 16. 2310; NAGY ERZSÉBET, Gyomaendrőd, Ady u. 14. 5500; KOROM JUDIT, Mezőtúr, Szabadság tér 3. 5400; FÁCZÁN IZABELLA, Jászfényszaru, Szabadság u. 51. 5126; FARKAS RÓBERT, Kalocsa, I. István u. 16. 6301; FÓTHI ILDIKÓ, Tamási, Móricz ltp. 2. ép. 1/6. 7090; KISS KATALIN, Tiszaföldvár, Kőrösi Cs. u. 105. 5430; LÉNÁRD ZSUZSANNA, Dunaújváros, Baracsi u. 32. 2400; TÓTH ANDREA, Besenyőtelek, Zrínyi u. 4. 3373; MÁRTON MAGDOLNA, Penyige, Kossuth u. 268. 4941; FARKAS EDIT, Dunaharaszti, Tavasz u. 10. 2330; HORVÁTH ÁGNES, Makó, Esze Tamás u. 20. 6900 (rágópapírt, naptárt, képeslapot és posztert gyűjt); JÓNÁS TÍMEA, Vanyarc, Táncsics u. 8. 2688; OLDAL MAGDOLNA, Jászfényszaru, Szamuely T. u. 37. 5126; BENKE ORSOLYA, Battonya, Szalai u. 25. 5830; VAJNA ERIKA, Göd, Gárdonyi G. u. 17. 2131; KONTRÁK ERIKA, Gyulaháza, Úttörő u. 6. 4545; SISÁK MARIANNA, Deszk, Damjanich u. 10. 6772; PATKÓS BEÁTA, Deszk, Felszabadulás u. 8. 6772, SZAKÁL EDIT, Szigliget, Hóvirág u. 12. 8264; BARÁTH KRISZTINA, Szigliget, Hóvirág u. 14. 8264; bas, Zrínyi u. 59. 2371; JANICSÁK TERÉZ, Dabas, Rákóczi u. 119. 2371; MRÓZ ZSUZSANNA, Dabas, Fehérakác u. 11. 2371 (bélyeget, naptárt, posztert gyűjtenek); RÓTH MÁRTA, Pannonhalma, Arany J. u. 24. 9090; HEVÉR MÓNIKA, Varsány, Kossuth u. 21. 3178; HORVÁTH MÓNIKA, Makó, Brassói u. 4. 6900; ÓNODI MÓNIKA, Orosháza, Birkás Imre ltp. 7/a 5900; SZABÓ NÁRCISZ, Madaras, Zentai u. 21. 6456; PETE MÓNIKA, Palotáshalom, Ady Endre u. 15. 3042; BUJÁKI JÚLIANNA, Gátér, Szabadság u. 16. 6111; SZAKÁLY MÓNIKA, Mihályháza, Petőfi S. u. 34. 8513; EKKER BEÁTA, Bagod, Lenin u. 3. 8992; MOHAI ERIKA, Ásotthalom, VII. ker. 977. 6783; KAKUK CSILLA, Kiskunmajsa, Kiss Gy. u. 32. 6120; BODÓ ILDIKÓ, Gávavencsellő, Ady Endre u. 37. 4471.

LEGJOBB SEGÍTŐINK!

További munkájukhoz sok sikert kívánunk. Az ajándékokat postán küldjük!

Beréndi Árpád, 8. osztály, Székesfehérvár, Béke téri Általános Iskola;
Nagy Anna, 8. osztály, Dunaújváros, Ságvári Endre Általános Iskola;
Nyerges Zsuzsa, 8. osztály, Dunaújváros, Ságvári Endre Általános Iskola;
Papp Szilvia, 7. osztály, Székesfehérvár, Vörösmarty Mihály Általános Iskola;
Sándor Katalin, 7. osztály, Székesfehérvár, Táncsics Mihály Általános Iskola;
Schmörtz Margit, 8. osztály, Székesfehérvár, Vorosilovgrád-lakótelepi Általános Iskola;
Simon Zsuzsa, 8. osztály, Dunaújváros, Szórád Márton Általános Iskola;
Szabó Szilvia, 8. osztály, Dunaújváros, Szórád Márton Általános Iskola;
Szelényi István, 8. osztály, Székesfehérvár, Béke téri Általános Iskola;
Török Tímea, 7. osztály, Székesfehérvár, Petőfi Sándor Általános Iskola.

A dicséret ezúttal Fejér megye legjobb Pajtás-terjesztőit illeti.

ZSIBONGÓ

IZOMLECKÉZTETÉS

Nagyon sok sportágban döntő a karok teherbírása. Az edzett, kellően megerősített kar emellett jó „ajánlólevél" a mindennapi életben is, hiszen könnyűvé teszi a munkát, és még az önbizalmat is növeli. Az erősítéshez nem kell más, csak szorgalom. Végezzetek mindennap fekvőtámaszban karhajlításokat, mégpedig úgy, hogy fokozatosan növelitek a terhelést. A vállszélességű kéztámasz mellett széles és szűk támasztással (lásd a képet) is csináljatok karhajlításokat. A két utóbbi forma sokkal nehezebb, de érdemes ezt is próbálgatni, mert más izmokat is bekapcsol az erősítésbe.

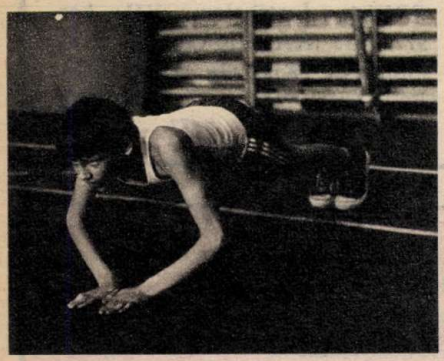

ZENEISKOLA – A BAROKK HÁZBAN

Eredeti szépségében helyreállított, XVIII. században épült barokk rendházban kezdték meg az idei tanévet a szigetvári zeneiskola oktatói és tanulói. A boltíves-árkádos ház tucatnyi szobájában csak zeneoktatás folyik. Az iskolának két koncertterme is van. Az ötvenszemélyest házi hangversenyekre, a százhúsz személyes termet pedig nyilvános ének-zenei előadásokra használják.

HÍVNAK A CSILLAGOK

Az úttörőmozgalom 40. születésnapja tiszteletére a nyírtassi hetedik osztályos úttörők az elmúlt évben gyűjtőmunkába kezdtek. Szűcs Ildikó, Novák Ibolya és a raj többi tagjának kutatómunkája nyomán elfeledett játékokkal ismerkedhettek meg a csapat tagjai. A Cipőt fogd-tól a Hívnak a csillagok-ig változatos a skála. A legnagyobb tetszést a Kerek a káposzta és a Megy a Zsuzsi-vonat dalos játékok aratták.

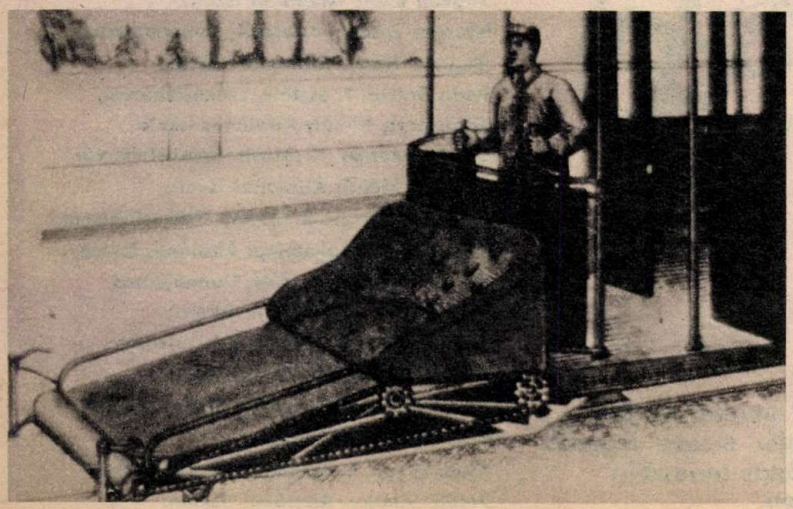

VIGYÁZAT: VILLAMOS!

1877-ben Budapesten megjelent a villamos. Eleinte lelkendezve számoltak be róla a korabeli lapok, ám hamarosan változott a hangnem: Munkában a villamos — embermészárlás a főváros utcáin! — Budapest réme a villamos... Ilyen címeket olvashatunk az akkori lapokban. De a számtalan baleset ellen korántsem óvatossággal, hanem inkább technikai eszközökkel igyekeztek védekezni. S nemcsak hazánkban. Los Angelesben tökéletes „rekamiét" szereltek a villamos elé, de ott is belátták, hogy még a földig érő mentőkészülék sem előzi meg a halálos balesetet.

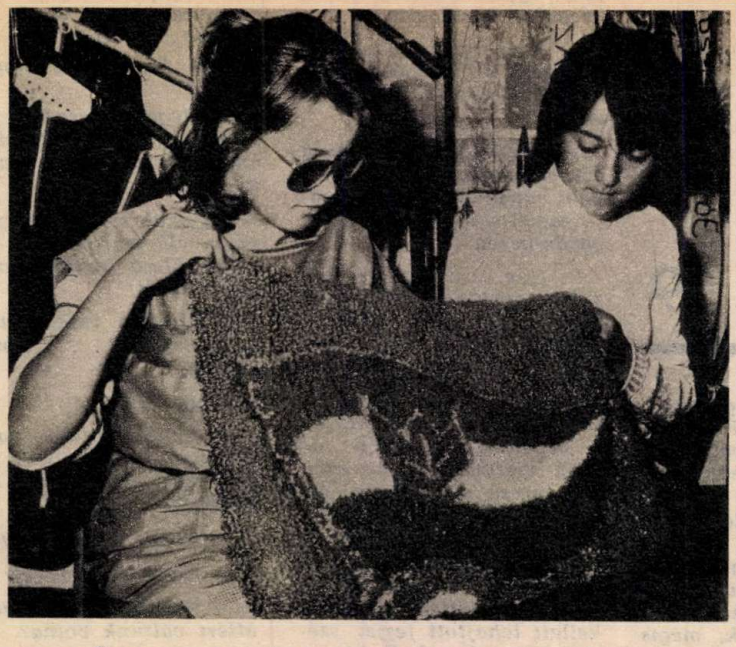

JELVÉNY – SZÍNES FONALAKBÓL

A csengerújfalui Ságvári Endre Úttörőcsapat ifjú népművészei nagy igyekezettel gyarapítják az elődök készítette emlékek tárházát. Ezért tervezték kongréra színes fonalakból az úttörőjelvényt is.

MÉGHOGY TÁVFŰTÉS!

Egy kis favágás sohasem árt. Ilyen dermesztő hidegben még a lányoknak sem . . .

TALÁLKOZÁS A KÖLTÉSZETTEL

A várpalotai 7-es számú Általános Iskola Szolnoki Jánosné tanárnő vezette irodalmi szakköre komoly tevékenységet folytat. Szerkesztik az iskola Szemfüles című lapját, a különféle rendezvényekre műsorokat állítanak össze, találkozókat szerveznek írókkal, költőkkel. Legutóbb Baranyi Ferenc költőt és Karsai Franciska gitárművészt látták vendégül. A diákok a költőt saját verseivel köszöntötték, majd Baranyi Ferenc „mestersége" rejtelmeiről mesélt. Karsai Franciska megzenésített verseket adott elő.

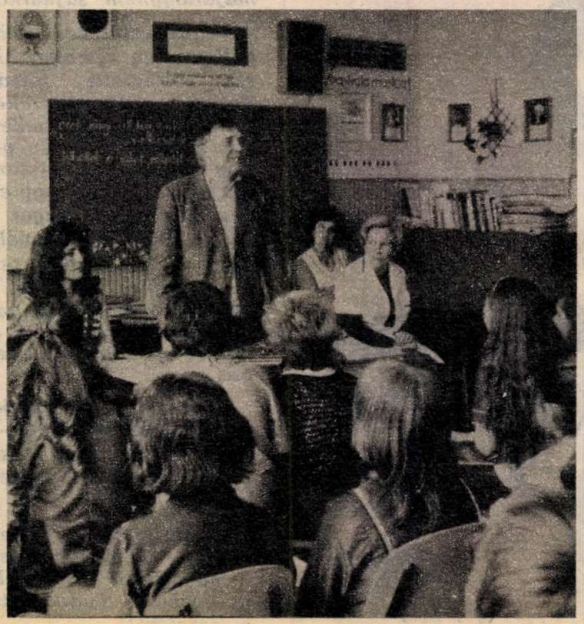

CSEREPES TEKNŐS – VIETNAMBÓL

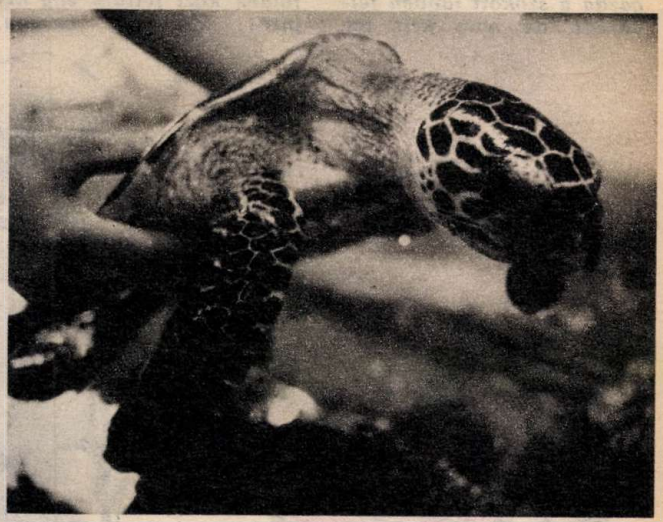

Gyermekkorú, tízéves cserepes teknős érkezett Vietnamból a Fővárosi Állat- és Növénykertbe. Az óceánok trópusi övében élő vízi hüllő hallal, rákkal, kagylóval és növényekkel táplálkozik. A cserepes teknős megélheti az emberöltőnyi kort is, súlya pedig elérheti az egy mázsát. Várható, hogy a szép ifjú rövidesen párt is kap.

ZSIBONGÓ

PETROVÁCZ ISTVÁN

KESERŰ VAKÁCIÓ

19

Előbb még csak sajnálta magát. Majd egyre jobban kétségbe esett. Komolyan vették volna a fenyegetését, amit apjának írt? S hagyják, menjen, ahová akar, csináljon, amit akar!

Nem tehetik meg vele! A gyerekük!

Ő csak jót akart, azt, hogy a szülei ne váljanak el. Ezért írta azt a levelet!

Ha nem jönnek érte? . . . Ha szombat délutánig nem jönnek, vasárnap kénytelen lesz hazamenni. Kidobni, talán nem fogják.

Ezzel az elhatározással hunyta le a szemét péntek este . . .

Szombaton hajnalban a gazda a szokott időben felébredt, de nem kelt fel, mint máskor, megfordult, s aludt tovább. Kisjakab viszont képtelen volt újra elaludni. Megmosdott a kútnál, s kiállt a kunyhó mögé. Arra gondolt, milyen sok minden történt vele ezen a nyáron!

Ha nem is csavarogták be az országot, ahogy Pemetével eltervezték, mégis látott-tapasztalt egyet s mást. S nem Pemete tehet róla, hogy az édesnek ígérkező nagy-nagy szabadság a hosszúra nyúlt vakáció végére így megkeseredett benne.

Végre a gazda is felkelt. A kisfiú éppen visszaindult a kunyhóba, amikor a kukoricás szélében, a dinnyeföldek közt feltűnt egy kis piros Trabant. Lassan, cammogva közeledett, a kátyúkat kerülgette.

— Nem éppen Trabantnak való út! — szólalt meg a válla fölött a kis vörös ember.

— Bácsi kérem, tessék azt mondani, hogy én már nem vagyok itt! Elmentem! — ragadta meg Kisjakab a gazda kezét.

— Nem szoktam én hazudni senkinek, hallod-e? — mordult rá a férfi. — Inkább azt tanácsolom, eridj és csomagolj!

A kisfiú hamar elkészült, felnyitotta a csomagtartót, s bepakolt . . . Annyi idő után viszontlátva az anyját, furcsa módon nem érzett különösebb örömöt. Szomorúságot sem. Csupán kis megkönnyebbülést, elégedettséget, hogy végül mégis érte jöttek, nem neki kellett lehajtott fejjel, szégyenkezve hazakullognia.

Anyja sokáig beszélgetett a gazdával, végül elköszönt tőle, s a Trabanthoz indult.

— Szia, mama! — dadogta remegő ajakkal a fiú.

— Szervusz! Előre parancsolsz, vagy hátra?

Kisjakab nem válaszolt. Mint aki karót nyelt, beült előre a vezető melletti ülésbe. Kifejezéstelen arccal biccentett a gazdának, aki óva intette anyát:

— A köves útig vigyázzanak!

— Megemberesedtél — szólalt meg a kocsiban anya, de már csak kint, a köves úton.

Kisjakab sokáig mereven maga elé meredve az utat nézte. Majd hirtelen anyja felé fordult:

— Honnan tudtad, hogy itt vagyok? . . . Ubrizsi árulta el?

Anyja bólintott.

— Gondolhattam volna! Feladott, hogy mentse magát! Most hova viszel? Magadhoz?

— Hova vinnélek? Haza!

— Nem váltatok el?

— Bolondokat beszélsz! Miért váltunk volna?

— A nagymama házáért! Mondd, hogy nem igaz, hogy nem is akartatok válni! — kiáltotta Kisjakab, megragadva anyja kezét.

A kormány megbillent, a Trabant eleje jobbra, majd élesen balra csapódott, anyja csak nehezen tudta visszakormányozni az út széléről.

— Apádnak sok minden megfordult a fejében, egy pillanatra még az is, hogy váljunk el. Nem akarta megbántani az anyját, aki az utolsó pillanatban mégis meggondolta magát, s a házát Csöre nénédre íratta.

Kisjakabból egy másodperc töredéke alatt csendes kislegény lett.

— És apa? — kérdezte majdhogynem sajnálkozva.

— Szereztél neki néhány kellemetlen éjszakát. Nem ezt érdemelte tőled! . . . Tudod, amikor összekerültünk, apádnak is, nekem is egy ruhánk volt. Év végén úgy tudtunk csak elmenni a búcsúvacsorára, hogy előtte egy nap szabadságot vett ki. Amíg megstoppoltam, kivasaltam, rendbe tettem az egyetlen öltönyét. Ne csodálkozz hát rajta, ha egy pillanatig megszédült, amikor rámosolygott a szerencse . . .

— Anya! — Kisjakab szeme kerekre nyílt. — Te még mindig úgy beszélsz róla, mintha . . . szerelmes volnál belé!

Anyja messze, előre nézett. — Kisjakab, kisfiam — sóhajtotta később elgondolkozva. — Tudod is te, mi a szerelem!

(Vége)

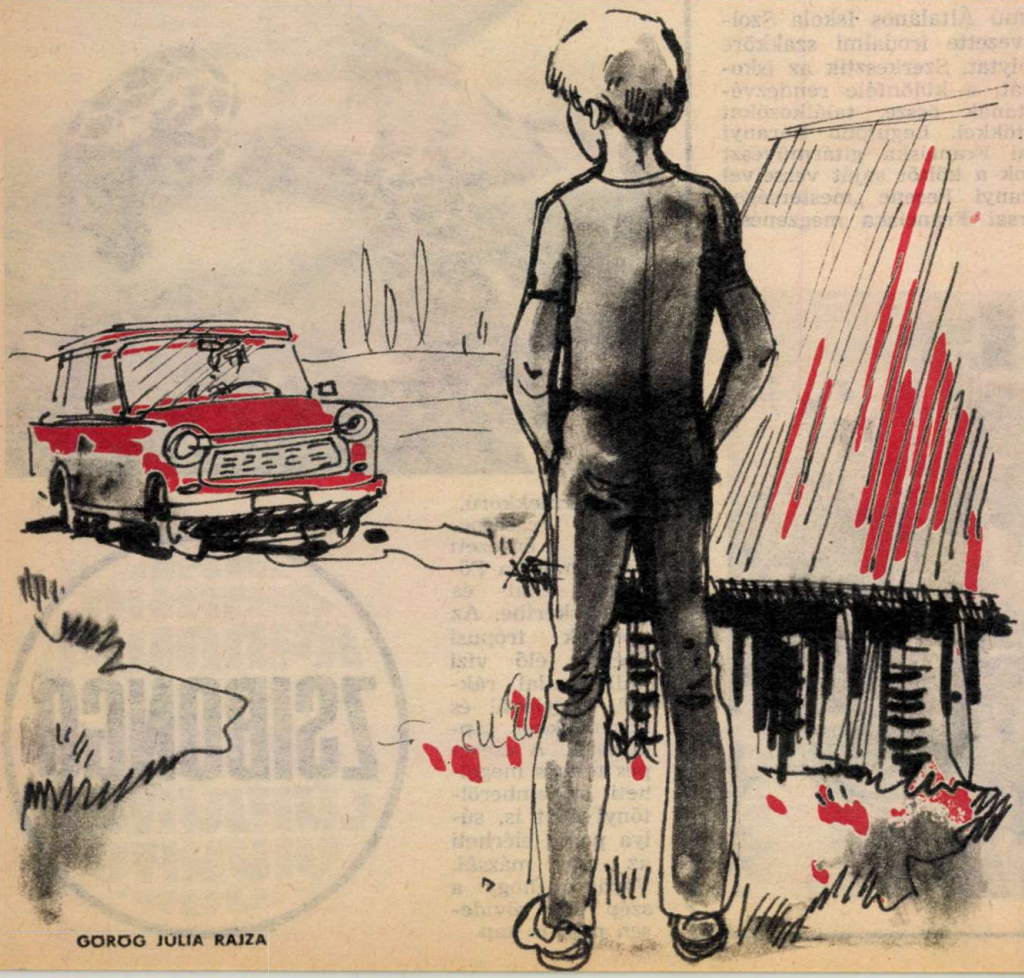

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

TESTVÉRLAPJAINK ÍRJÁK

PIONERO

EGÉSZ ÉVBEN TÁBOR

Óriási zöld park közepén, árnyas fák alatt, egy gyönyörű pioner-tábor van, a neve Volodia. Itt egész esztendőben kellemes az időjárás, az év minden napja alkalmas sátorverésre. Volodia ugyanis Havannában található. Egyike azoknak a táboroknak, ahol az iskolai tanév kezdetekor sem csendesedik el a környék.

Tanév közben egész iskolák, vagy legalábbis egyszerre több osztály kap lehetőséget két hétre, hogy a tanulás mellett pihenjen, szórakozzon.

A táborban mindenki szigorú napi beosztás szerint dolgozik. A tanulás mellett el kell látni a tábor őrzését, segíteni kell a konyhán, az ételek felszolgálásánál és meg kell művelni a tábor ellátásában igen nagy szerepet játszó földeket, veteményeskerteket. Sok gyerek itt lát először traktort és más komoly mezőgazdasági gépet, itt végez először fizikai munkát. Természetesen azért marad elég idő a játékra, énekre, tréfálkozásra is.

TROMMEL

BÉKÜLJETEK KI!

A Német Demokratikus Köztársaság úttörőinek lapja rendszeresen jelentkezik az „Akarod tudni?" című rovattal. Ez amolyan vitafórum, ahol az éppen aktuális témáról mindenki elmondhatja a véleményét.

Nemrég zárult le a „Haragosok" című vitasorozat. Két barátnő, Nikol és Marina összeveszett, és bár egy osztályba, egy őrsbe tartoznak, egy éve egy szót sem szólnak egymáshoz. Így az őrs egyetlen rendezvénye sem sikerülhetett igazán, mert bár Nikol próbálta betartani a szabályt, miszerint „Az úttörők barátai egymásnak", minden hiábavaló volt. Marina feltűnően félrevonult.

Abban mindenki egyetértett, hogy ezen változtatni kell, s ha szükséges, az osztályfőnök, vagy az úttörővezető is segítsen. Például úgy, hogy a két kislány közös feladatot kapjon. Támogatásukkal és Nikol jóakaratával bizonyára sikerül kibékíteni Marinát. Lehet, hogy nem lesznek többé igazán jó barátnők. De a barátságos légkört minden közösségnek meg kell teremtenie.

Пионерская ПРАВДА

A KISKÖVET

1986. november 9-e, Seremetyevó–2. A Moszkva–New York járat felszállásra kész. Fedélzetén Misa Szokolov, a „Gyermekek a békéért" nemzetközi szervezet kitüntetettje.

A nagy bőröndökben sok-sok ajándék az amerikai gyerekeknek és levelek, levelek. Néhány hónappal ezelőtt, pontosan ezen a repülőtéren találkozott Misa az Amerikai Egyesült Államokból visszaérkező Kátya Licsevával. És most ő, a 123. számú moszkvai vasúti iskola diákja utazik.

A béke újabb követeként.

Jó Pajtás

CSODAGYEREK

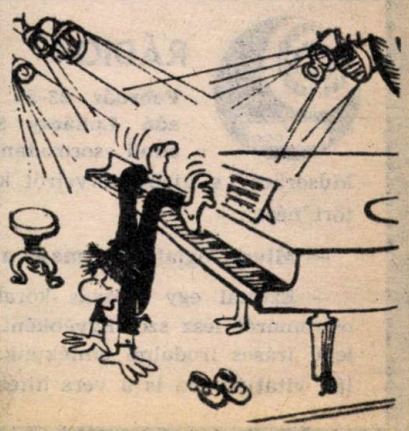

NÉZD, HALLGASD, OLVASD!

TELEVÍZIÓ

A tételes felsorolás helyett most három műsorra szeretnénk felhívni a figyelmeteket egy kicsit bővebben a TV februári műsortervéből.

Az elképzelések szerint **4-én** kerül majd képernyőre a **Hullámhosszak utasa** című kamarabalett. **Imre Zoltán** koreográfiáját táncolják fiatal művészek, afféle világ körüli utazás lesz ez **Glenn Morgan** zenéjére. A szerző egy különös montázst állított össze, amelyben ki tudja, hány nép zenéje csendül fel egymás után, mintha egy rádió állomáskeresőjét tekergetné az ember. A táncok természetesen alkalmazkodnak az éppen felcsendülő muzsikához, ettől olyan sokszínű és érdekes a **Kenyeres Gábor** által rendezett műsor.

A „fekete arany" sok jót tett már az emberiséggel, de okozott bonyodalmakat is. Az első amerikai, múlt század végi feltárástól követi napjainkig az olaj történetét a **február 4-én** induló nyolcrészes francia dokumentumfilm-sorozat. A fekete arany és származékainak felhasználása mellett a mű megmutatja azokat a társadalmi, gazdasági, politikai folyamatokat és történéseket, amelyeknek főszereplője az olaj volt.

Február 21-re rendhagyó Cimborát, afféle különkiadást ígér a TV ifjúsági és gyermekosztálya. A francia felvilágosodás korát mutatja be a műsor, megjelenítve annak nagyjait, s a hatalmas mű, az Enciklopédia körüli bonyodalmakat, viharokat. Természetesen nemcsak azt tudhatjátok meg, hogy a felvilágosodás hogyan készítette elő a francia polgári forradalmat, hanem azt is, hogy milyen hatással volt ez az akkori Magyarországra. A színészek által életre keltett alakok, jelenetek természetesen sokkal szemléletesebbek, mint a tankönyv passzusai. A műsor készítői remélik, hogy a Cimbora különkiadása többekben kedvet ébreszt majd a történelem e jeles korszakának elmélyültebb tanulmányozására is.

ZENE

Szendrey-Karper László korunk egyik legnépszerűbb hangszerének mestere. Kováts Barnánál, a kitűnő magyar gitárművésznél fejezte be tanulmányait, s élete első igazán jelentős sikerét az 1955-ös varsói VIT-en aratta. Azóta bejárta már a világot, nevét ismerik Amerikától Japánig, mindenütt. A művész egyébként huszonhat éve már maga is tanít, sőt ő volt az első a világon, aki magas szintű kézikönyvet szerkesztett a gitártanárok számára. Szendrey-Karper László nagy öröme, hogy egyre nagyobb a hangszer tábora, s egyre több fiatal szeretné megtanulni a klasszikus gitározás titkait. A művész jelenleg az augusztusi, hagyományos gitárfesztiválra készül, melyre a világ több országából érkeznek fiatal gitárosok. Az idén ünnepelik a hangszer nagy komponistájának, Villa Lobos születésének századik évfordulóját, s előadják a „Béke oratóriumot" is, melynek egyes tételeit ifjú szerzők írták. A szervezés mindennapos munkái mellett azért szorít magának időt a fellépésekre is Szendrey-Karper László. Játékát, művészetének titkait ti is megcsodálhatjátok **február 1-én, Budapesten, a Zeneakadémián.**

RÁDIÓ

Február 23-án sugározza a **Kossuth adó Lukácsy Sándor Nyelvemlékező** című sorozatának legújabb fejezetét. Műsoráról, s újabb terveiről kérdeztük az irodalomtörténészt.

— Mivel foglalkozik majd a 23-i adás?

— Ezúttal egy Mátyás korabeli műről, a Szabács ostromáról lesz szó. Egyébként ez az első, világi jellegű írásos irodalmi emlékünk. Sokan vitatták, s talán vitatják ma is a vers hitelességét, a sorok rímeit túlságosan is modernnek tartják. Szerintem azonban Mátyás uralkodásának idején született a mű, amely a magyar középkor végének érdekes dokumentuma.

— Úgy tudom, készül már egy újabb sorozata is.

— Huszonöt adást tervezünk, s a magyar népköltészetről szeretnénk ebben képet adni. Feltérképezzük ennek a világnak minden kis részletét, külön fejezetek foglalkoznak majd például a mesékkel, a ráolvasásokkal, siratókkal, és a betyárballadákkal is. Szűz terület egyébként a „szövegfolklór", afféle fehér folt, mely ezernyi érdekességet és újdonságot tartogat magának a kutatónak is.

KIÁLLÍTÁS

Az elmúlt esztendő szeptemberében rendezte első kiállítását Budapesten a **Móra Ferenc Könyvkiadó hétvégi galériája.** Új kiállítótermet avatott ezzel a főváros. Hogy mit is jelent a fogalom: hétvégi galéria, azt **Borbíró Zsóka,** a kiadó munkatársa magyarázza meg.

— Csak pénteken, szombaton és vasárnap tartjuk nyitva tárlatunkat. Ebben a hatvan négyzetméteres teremben egyébként olyan grafikusok munkásságát szeretnénk bemutatni, akik sokat dolgoztak már a kiadónak, sok Móra-könyvet illusztráltak. Ezek a művészek eddig alig-alig kaptak kiállítási lehetőséget, a szakma kicsit érdemtelenül bánik velük. Pedig nem is olyan egyszerű feladat a gyerekkönyvek mondanivalóját rajzokkal, grafikákkal még kifejezőbbé tenni. Februárban egyébként régi ABC-s könyveket mutatunk be, olyanokat, melyek 1850 és 1940 között készültek.

KÖNYV

A Móra Könyvkiadó gondozásában megszületett egy tizenéveseknek szánt sorozat, a PIKNIK. Szépen tervezett embléma jellemzi e köteteket, melyeknek lapjain érdekes kamasztörténetek, kamaszsorsok kelnek életre.

— *Rengeteg külföldi könyv fordítása, kézirata feküdt már nálunk — mondja Havas Fanni és Feleki Ingrid, a kiadó szerkesztői, a PIKNIK gazdái. — Méghozzá jó és érdekes művek a külföldi gyermekirodalomból. Sajnáltuk, hogy csak a por lepi őket, gondoltuk, indítunk velük egy sorozatot.*

— Milyen nemzetiségű írók munkái jelentek meg eddig a PIKNIK-ben?

— *Nehéz lenne ezt most így hirtelen felsorolni. A célunk az, hogy megismerjék a magyar gyerekek, hogyan is élnek kortársaik, milyen gondok, problémák foglalkoztatják őket, milyenek az örömeik, az ünnepeik az amerikai, az európai, az ázsiai, vagy akár az afrikai gyerekeknek.*

— Felnőtteknek is ajánlja ezeket a könyveket?

— *Feltétlenül, hiszen legtöbbjük arról árulkodik, hogy mi rejtőzik a kamaszok sokszor érthetetlennek, kuszának, szeszélyesnek tűnő magatartása mögött. Érdekes egyébként, hogy a külföldi gyerekirodalom nem olyan szemérmes, mint a miénk. Bátrabban nyúl olyan kérdésekhez, problémákhoz, amelyek nálunk az irodalomban talán még mindig tabunak számítanak, vagy egyszerűen nem foglalkoznak velük.*

— Mondana egy példát!

— *Februárban jelentetjük meg például a bolgár Korudzsiev Padláskaland című regényét. Egy lány, Ani, és egy fiú, Kiril a történet főhőse. Mindketten érzelemszegény, sivár családban nevelkednek, közös sorsuk, életük sodorja őket egymás mellé. Kettőjük barátságát is valamiféle ziláltság, bizalmatlanság, zaklatottság jellemzi, s várnak arra a kézre, mely a szökések, a gondok világából kiszabadítja őket... No, de nem akarom elmesélni a regényt! A PIKNIK emblémája alatt szeretnénk megjelentetni a szovjet Zseleznyikov Bocsáss meg, Madárijesztő! című regényét is, melyből a nevezetes és sokat emlegetett film készült...*

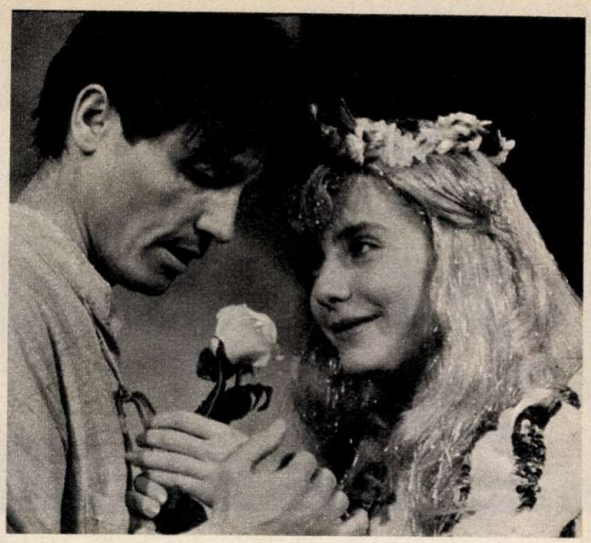

SZÍNHÁZ

Vándorfi László rendezésében állította színre **Heltai Jenő Szépek szépét** a veszprémi Petőfi Sándor Színház. Háromtól kilencvenhárom éves korig mindenkinek ajánlja a rendező, mert szerinte az „Ismerd meg önmagad!" tételének igazsága nincs korosztályhoz kötve.

— Fiatal színészgárda játssza a darabot — tájékoztat Vándorfi László. — Nagyon jó volt ezzel a lelkes gárdával együtt dolgozni. Rosa László zenéjével, Barta Judit koreográfiájával mutatjuk be a darabot. Ami a muzsikát illeti, különböző stílusparódiákat hallhat a közönség, a menüett, a keringő, a jazz, a rock kifordítása csak erősítik szerintem az előadás fanyar hangulatát. A mű hordoz még egy fontos gondolatot, mégpedig azt, hogy a másik emberben ne valamiféle ideálképet keressünk, hanem fogadjuk el, s szeressük olyannak, amilyen.

FILM

A XV. század Angliájába, a Yorkok és a Lancasterek hatalomért folytatott harcába, a „rózsák háborújába" csöppenünk a **Fekete nyíl** című szovjet filmmel. A kalandos, családi viszályoktól, szerelmektől, meghökkentő fordulatoktól izgalmas történetet Stevenson azonos című regénye alapján dolgozta fel, s vitte filmre **Szergej Taraszov** rendező.

A táncosok országok, népek, sorsok üzenetét hordozzák mindenfelé, ahol színpadra lépnek...

TÁNCORSZÁG KÖVETEI

A táncosok izgatottak. Pedig ki tudja hányadszor adják már elő az Esőtündért. Az éppen jelmezeikbe bújó művészek talán álmukból riasztva is eltáncolnák a maguk „szólamait", de csak nem szűnik a készülődés feszültsége. Tréfák, ugratások sem űzik el a drukkot, sőt még leplezni sem igazán tudják.

Jürgen Nitschmann, az együttes vezetője azonban maga a megtestesült nyugalom. Bár a kollégái azt mondják, ne higgyünk a látszatnak, a színpad díszletezése óta elszívott már egy fél doboz cigarettát...

— Hát igen, a táncosok izgalma tagadhatatlan, elvégre gyerekelőadás lesz — int az öltöző felé a vezető dramaturg.

— Csak nem félnek a gyerekközönségtől?

— Félelemről szó sincs, csakhogy nincs a világon még egy olyan éber közönség mint a gyerekeké. Minden hibát észrevesznek, minden csalást leleplezneк. Beleélik magukat a darabba, közbekiabálnak, tapsolnak, a balett vége olyan, mint egy ünnep. De ha unják, akkor egyszerűen elkezdenek ásítozni. Ez pedig a színpadi embernek még a legkíméletlenebbül megírt kritikánál is keményebb bírálat.

— Volt már részük ilyesmiben?

— Szerencsére nem. Együttesünk elsősorban a német és az európai népek táncait adja elő mintegy évi százhetvenöt fellépés keretében, s két nagyobb, külföldi turnéján. Persze, nagyon sokat szerepelünk gyerekek előtt is, és mi ezekre az előadásokra készülünk a legjobban. Ha mondjuk nálunk az NDK-ban beül a nézőtérre a nyolcéves Hans, vagy a tízéves Helga, és azt látja, milyen unottan járják a polkát a táncosaink, vagy nem érti a balett, a táncjáték cselekményét, nem jön vissza többé. Lehet, hogy a tánc sem érdekli majd a továbbiakban, s ezzel talán magától a népművészettől is elriasztanánk.

— Hogyan fogadják az együttes műsorát a külföldi, mondjuk a szíriai, jordániai, egyiptomi gyerekek?

— Nekik ez afféle egzotikum, alig engedik, hogy lejöjjünk a színpadról. A táncjátékokban, a mesebalettekben is rácsodálkoznak minden mozzanatra, beleélik magukat a történésekbe. Egyébként ugyanolyan érzékenyek, megfogja őket egy-egy darab költőisége, önfeledten szurkolnak a jó győzelméért, a rossz megbűnhődéséért. Sajnálom is azokat a táncosaimat, akik a gonosz szerepét alakítják. Őket meg sem tapsolják...

— Magyar táncok is szerepelnek a csoport repertoárjában?

— Igen, Orzovszky István tanította meg a mi művészeinket arra, hogyan is kell például a verbunkost, a csárdást, vagy a legényest járni.

— A mesebalettekbe, a táncjátékokba mennyire építik bele a német néptáncok elemeit?

— Az nagyon változó. Az Esőtündérben például kevés népi motívumot használtunk, egyszerűen azért, mert a mondanivaló kifejezésére alkalmasabbnak találtuk a hagyományos balett, az „akadémiai" tánc nyelvét. Vannak benne népi elemek, de nem hangsúlyosak, vegyítettük, elkevertük őket.

— Hány táncegyüttes lép rendszeresen a gyerekek elé az NDK-ban?

— Három nagy csoportunk van. A miénk, az NDK Állami Táncegyüttese tart rendszeresen gyerekelőadásokat, és amennyi gondot jelent ez a feladat, annyi szépséget is rejt magában. Elvégre mi neveljük a jövő táncszínházainak, balettjeinek közönségét. Sőt, többet is teszünk ennél. Sokan, ha azt hallják, hogy német néptánc, akkor azonnal a keringőre gondolnak. Pedig a német folklór sokkal gazdagabb ennél. Tudja maga például, hogy micsoda erő feszül egy szász táncban? Tudja, hogy egy thüringiai tánc mennyire megmutatja annak a népcsoportnak a sorsát a lelkét, az érzéseit? A népművészet az, ami az embereket igazán összefoghatná. Más népek gondolatvilágába, életébe lát bele általa az ember, s megtanulja vele, hogyan kell más népek gondolatvilágát, életét tisztelni.

Kezdődik az Esőtündér. Nézem a táncosokat, nézem a szereplőket, keresem a rossz, a gonosz jelmezeit. Lehet, hogy most nem kapnak tapsot. Sajnálom őket, de remélem azt is, hogy a gyerekek a gonoszt, a roszszat soha életükben nem fogják megtapsolni.

S. F.

Fotó: Bánhidai Károly

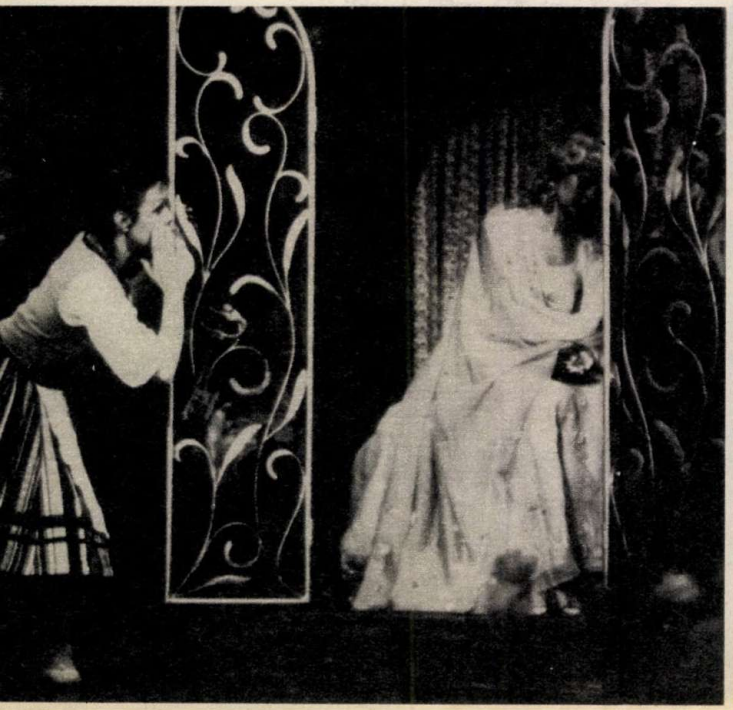

Szakítsunk végre egy makacs mítosszal. Nevezetesen azzal, hogy ami gonosz, durva vagy embertelen – az állatias.

Hogy ez mennyire nem így van, az nyomban kiderül, ha csak egy futó pillantást vetünk a mellékelt képekre, amelyeket minthabumából válogattunk családi albumából. Tegyük a kezünket a szívünkre, az első gondolatunk az, hogy lám, ezek a jelenetek milyen **emberiek!**

Artatlan csöppségek, elégedett szüleikkel.

Ha most vesszük a fáradságot, és még egy futó pillantást vetünk a képekre, akkor okvetlenül fel kell tűnnie annak, hogy ezek között az apróságok között nincs egyetlen hátrányos helyzetű, elhanyagolt, a szülők válóperei miatt meghasonlott „gyerek" sem. Az ilyesmit az állatok feltehetően magukhoz méltatlan dolognak tartják.

Már-már emberinek.

–R–R

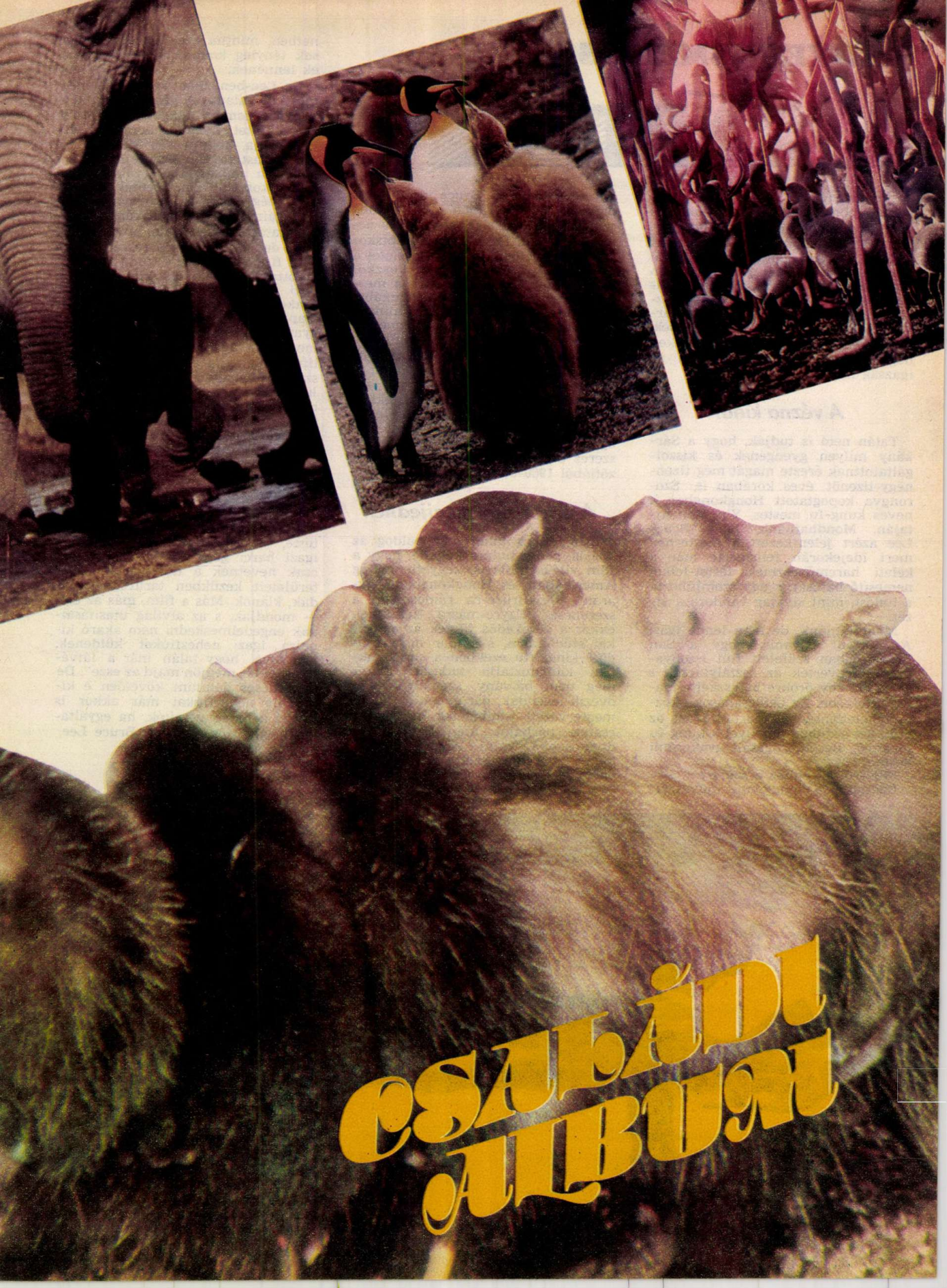
CSALÁDI
ALBUM

KEDVES ISMERŐS

A SÁRKÁNY

„Penge volt a Sárkány" — csak ennyit mond a srác a barátjának, s némán sétálnak tovább a buszmegálló felé. Szótlanul, némán, mert legbelül ébredő gondolataikat korai lenne még most, két perccel a film után szavakba önteni. Lehet, e pillanatban épp vágyaik szárnyán utaznak. Egyszer szeretnének ők is „sárkányok" lenni. Gyorsak, erősek, hogy védelmezhessék a gyengéket, hogy legyen bátorságuk kiállni az igazság mellett.

A vézna kínai

Talán nem is tudják, hogy a Sárkány milyen gyengének és kiszolgáltatottnak érezte magát még tizennégy-tizenöt éves korában is. Szorongva kopogtatott Hongkongban a neves kung-fu mester, Yip Man ajtaján. Mondhatnánk, hogy Bruce Lee azért jelentkezett a mesternél, mert idejekorán felismerte már a keleti harcművészetek testet-lelket nemesítő hatását, s úgy szomjúhozta a tudást, mint sivatag vándora a vizet.

Mondhatnánk, de nem lenne igaz. Az történt ugyanis, hogy a San Franciscóban született fiút iszonyatosan megverték az osztálytársai, s ez az élmény örökre befészkelte magát a lelkébe. Az ökölcsapások okozta tehetetlenségből merítette azt az erőt, azt a dühöt, amellyel a kung-fu fogásait, ütéseit, rúgásait gyakorolni kezdte.

Mit szóltak ehhez a szülei?

Édesapja a hongkongi művészvilág neves embere. Bruce jó tanuló, s már gyermekkorában felfigyelnek színészi képességeire, szerepel is néhány filmben. De most, a középiskola utolsó éveiben, úgy tűnik, életét a kung-funak szenteli. Izzad, küszködik a vézna kínai. A sensei, a mester könyörtelen. Annál is inkább, mert a jó mozgású fiúban mintha csak fiatalkori önmagára ismerne. Bruce pedig üt ezerszer, rúg ezerszer, s amikor érzi, hogy egyre pontosabbá, egyre gyorsabbá válnak a mozdulatai, akkor boldog.

Az apa nem az. Talán csak akkor nyugszik meg végre, amikor látja, hogy fia azért a tanulást sem hanyagolja el. Washington egyetemén szerez diplomát színészetből és filozófiából 1960-ban.

A nehéz fiúk megijednek

Igen, ekkor talán már boldog az apa is, pedig tudnia kellene, hogy a film világa különös, kegyetlen világ Amerikában és Hongkongban egyaránt. De Bruce-ra rámosolyog a szerencse. Egyre-másra készülnek ekkor a verekedős filmek az amerikai stúdiókban, s a már megerősödött kínai fiú ezekben a sorozatokban kamatoztatja tudását. Ekkor még nem bálvány, személyét nem övezik legendák, bár éppen az általa megtervezett filmbetétek, fergeteges csaták, párbajok után kezd egyre divatosabbá válni Amerikában a keleti harcművészet. A Sárkány örömmel áll a kamerák elé, szívesen tesz úgy egy-egy detektívtörténetben, mintha azok az összecsapások tényleg komolyak, vérre menők lennének.

De Lee-ben már korábban megmozdult valami. A vászonról, a képernyőről ismert nyugodt és mosolygós tekintet ilyenkor komollyá válik. Tudja, hogy a Yip Man-tól hozott tudást tovább kell fejleszteni, s abból a művészetből valami újat kell alkotni. Talán szentel egy-két órát még ekkor is kedvenc foglalatosságainak, a matematikának, a filozófiatörténetben való búvárkodásnak, de ideje jelentős részét már a Jeet Kune-Do, azaz a kung-fu maga alkotta változatának kialakításával tölti. Futni, egyre gyorsabban, akár órákon át — ezt tartja a jó edzés alapjának. Egy különleges fabábun gyakorolja a keleti harcművészet megannyi ágának fogásait. A bábu lifegő végtagjai egy-egy ütésre visszasza is felelnek a tehetetlenségi erő következtében. A Jeet Kune-Do? — mosolyognak a szakemberek. — Csak rögtönzés az egész. És tényleg az. Bruce szabadon, mindig az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a begyakorolt mozdulatokat, csak akadályozná őt az a fajta szigorú törvényekkel rendelkező koreográfia, amit a karate egy-egy ága előír.

Szóval a filmipar... Bruce Lee teste, szelleme az adott pillanatban igazi harci gép. Mindezen egyelőre csak nevetnek a filmgyártás egyes területeit kezükben tartó gengbandák, klánok. Más a film, más az élet — mondják, s az alvilág utasításainak engedelmeskedni nem akaró kínaira igazi nehézfiúkat küldenek, gondolva, hogy talán már a látványuktól is „megjön majd az esze". De a kérdéses délutánt követően e kipróbált nehézfiúkat már akkor is kiveri a hideg verejték, ha egyáltalán meghallják a nevet: Bruce Lee.

Megmérgezték?

Csak legenda lenne a fenti eset? A Sárkány ötödik filmjének utolsó akkordjai után egyszer csak elterül. Az orvosok szívelégtelenséget állapítanak meg, s bár ideiglenesen felépül, két hónap múlva meghal.

Megmérgezték?! Nem, nem! — válaszolják erre a rendőrség szakemberei és a boncnokok. De sokan nem hisznek nekik. Bruce harminchárom éves, mikor távozik az árnyékvilágból. Teste csupa izom, egy ütését, egy rúgását már csak századmásodpercekben lehetne mérni. Nem lehetett beteg, hitetlenkednek még ma is rajongói, barátai. Filmek, legendák őrzik emlékét, őrzik mosolygó, nyugodt tekintetét, vagy azt a Bruce Lee-t, aki a védtelenekért, az igazságért harcol. Filmek, mint például a nálunk is bemutatott „A Sárkány közbelép", és „A Sárkány útja". Bruce a Sárkány jegyében született, innen a művésznév.

Sárkány. A mesék, a mondák félelmetes szörnye. Bruce nem volt szörny. Csak annyit akart bizonyítani életével, a gyötrő és hosszú gyakorlásokkal, hogy az ember akarata, hite legyőzheti a maga korlátait.

Sinkovics Ferenc

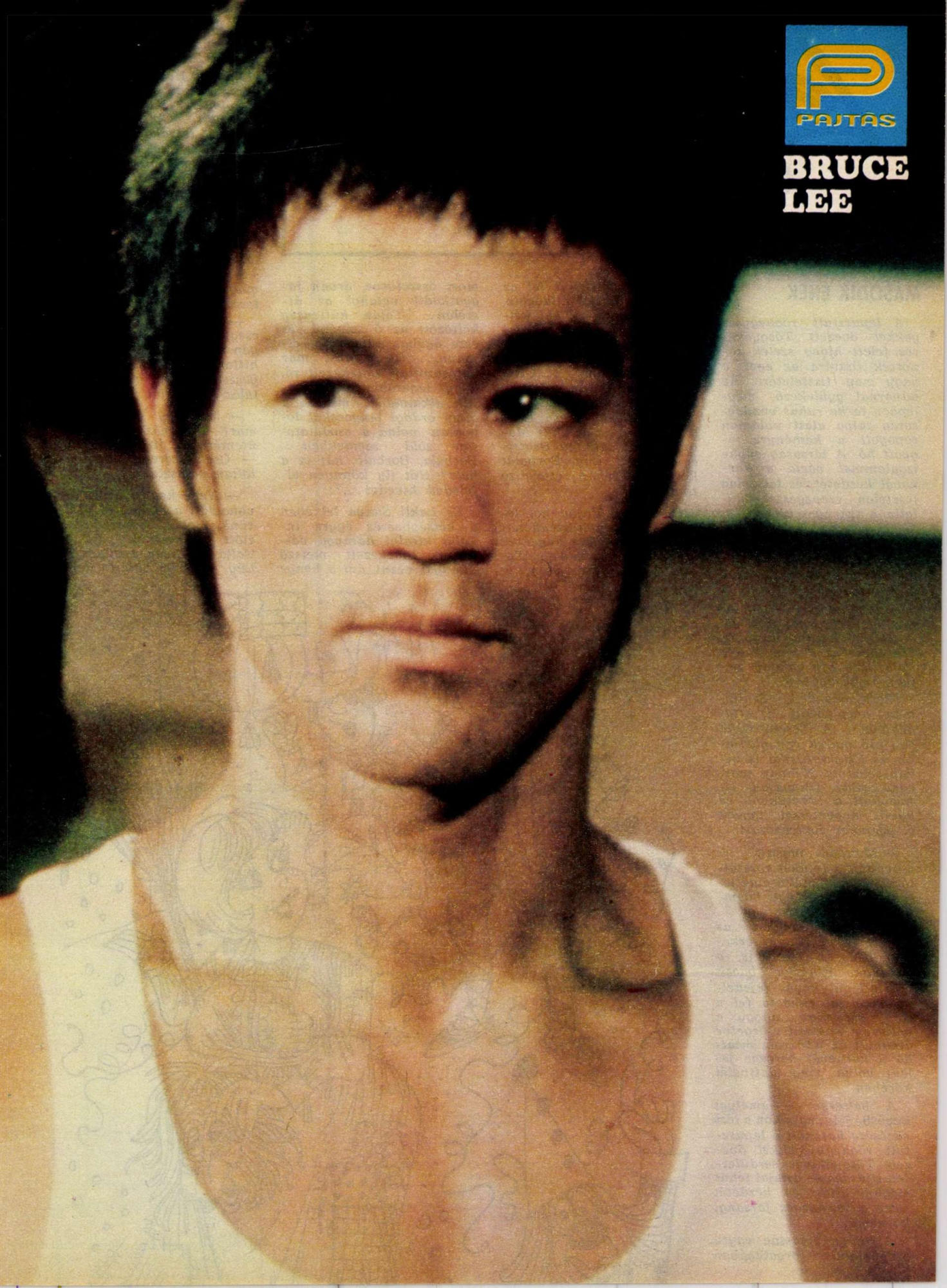
PAJTÁS
BRUCE
LEE

Lakli Sanya

HÁNYATOTT ÉLETE

(Neoromantikus történet)

MÁSODIK ÉNEK

A lepusztult röghegységekkel övezett Tősgyökeres felett hideg szelek söpörték tisztára az eget a nagy nap tiszteletére. Az udvarnál gyülekező, meglepően tarka ruhás vendégsereg talpa alatt vidáman ropogott a keményre fagyott hó. A társaság enyhe izgalommal várta a karnevál kezdetét, és látszólag fesztelen csevegéssel múlatta a szárnyas időt.

— Itt fogunk megfagyni! — jövendölte komoran egy oroszlánvadász. — Valaki megkereshetné végre a Kotaska bácsit.

— Már keresik — legyintett mellette egy oroszlán. — Ha jól láttam, maga II. Erzsébet ment érte Marco Polo, meg egy bakonyi betyár társaságában.

Kicsit odébb I. Szulejmán hógolyózott D'Artagnannal. A csetepatéba egy idő múlva egy gladiátor és Csipkerózsika is bekapcsolódott. Néhány marcona rabló finnyásan elhúzódott a közelükből, és hűvös megvetéssel figyelte a gyerekes hancúrozást.

— Micsoda népség! — csóválták a fejüket rosszallóan, aztán méltóságteljesen hozzáláttak egy hóember elkészítéséhez.

Egyszóval zsongott az udvar, és végre megérkezett Kotaska bácsi is, a gondnok. Kotaska bácsit hihetetlenül kevés fejedelmi vonással ruházta fel a sors, ám most, ahogy a bálterem kulcsait csörgetve átvonult az udvaron, mintha a karnevál hercege jelent volna meg alattvalói körében.

A bálterem — amelyet kevésbé jeles napokon a test edzésére használt a lepusztult röghegységekkel övezett Tősgyökeres serdületlen ifjúsága — ajtajai tehát megnyittattak, és kezdetét vette a fergeteges farsangi karnevál.

A henye vigasság egyre örvénylőbb forgatagában senkinek sem tűnt fel az ajtó mellett álldogáló, nincstelen favágó, aki kétségbeesve fürkészte az önfeledt vendégsereget, miközben a tanácstalanság és az aggodalom farkasai marcangolták a lelkét. Igen, igen eltaláltad, feszülten figyelő olvasó, Lakli Sanya ő, az álruhás Mátyás király, aki hű Beatricéjét, azaz Lúg Borbálát keresi a léhán csurglizó tömegben.

De hiába. Vajon hol lehet? Vajon mi történhetett vele? Talán nem engedték el basáskodó szülei... Talán elcsúszott az úton, és most összetörve, árván fagyoskodik valahol az útszélen... Talán hűtlenség költözött az ő szívébe, és esze ágában sem volt eljönni... Igen! Most már határozottan emlékezett rá, hogy legutóbbi találkozásuk alkalmával mintha a gúny ördögi lángocskái lobogtak volna a csodálatosan zöld szemekben... Borbála, Borbála, hát ez a hála? Hát ily könnyen elfeledéd hívedet...?!

És Lakli Sanya lelkében a kétségbeesés egyre inkább királyi haraggá változott. Igyekezett metsző gúnnyal nézni, ám a henye vigasság egyre örvénylőbb forgatagában ez sem tűnt fel senkinek.

Na jó. Ha harc, legyen harc! Szemet szemért, fogat fogért! Kutyaharapást szőrével! Gombház sej, hogyha leszakad... Több hasonló bölcsesség hamarjában nem jutott eszébe, tehát elhatározta, hogy cselekedni fog: elvegyül az egyszerű nép között!

— Szabad? — lépett oda egy ihletett mozdulatokkal táncoló Vasorrú Bábához, aki már eddig is többször magára vonta nemes tekintetét.

— Na csakhogy! — recsegte elváltoztatott hangon a Vasorrú. — Már azt hittem, hogy oda vagy hegesztve az ajtó melle. Vagy talán... vártál valakit?

— Méghogy én? Ugyan már! — tornázott a zene ütemére az álruhás király. — Csak szeretek megfontoltan választani.

— Nem kell a rizsa — vonaglott a banya. — Előttünk, jobb boszorkányok előtt nincsenek titkok. Valld be, hogy a világszép Lúg Borbála miatt topo-

rogtál eddig az idegösszeomlás határán... Na?

— Lúg Borbála?! — kukorékolt meglepetten Lakli Sanya. — Ki az a Lúg Borbála? Nem emlékszem ilyen nevű egyénre.

A Vasorrú Bába váratlanul kiesett a ritmusból.

— Micsoda?... Mondd ezt mégegyszer!

— Na, jó, emlékszem — rángatózott egyre fölényesebben a nincstelen favágó. — De amióta téged megláttalak, rohamosan halványul ez az emlék.

— Úgy! — vijjogott a boszorka. — És ezt a szemébe is meg mernéd mondani?

— Nem ér annyit az egész, amennyit már eddig is beszéltünk róla. Gyerekes tévedés volt, hogy egyáltalán szóba álltam vele. Kifejezetten örülök, hogy nem jött el, mert akkor le nem menne a nyakamról egész délután... Auuuú...!

A kölykeit féltő anyafarkas fájdalmas üvöltése azért szakadt ki Lakli Sanyából, mert a nekitüzesedett Vasorrú véletlenül sípcsonton rúgta. Ha egy király álruhába öltözik, az ilyesmivel számolnia kell.

— Remekül táncolsz — sziszegett a fiú. — Valami azt súgja, hogy a rút külső igazi szépséget takar. Mi a neved, ó, Vasorrú Bába?

A szám hirtelen véget ért, a bálterem elcsendesedett. A lepusztult röghegységekkel övezett Tősgyökeres gondtalanul vigadozó tanulóifjúsága mintha megérezte volna, hogy hamarosan történelmi pillanatok tanúja lesz.

— Valóban nem az vagyok, akinek látszom — mondta fojtott indulattal a boszorka. — Csak tudod, nem voltak otthon megfelelő textíliák, hogy az eredeti elképzelésem szerint öltözzek.

Lakli Sanya körül egyszeriben kihűlt a levegő, érezte a gyors szárnyakon suhanó végzet feltartóztathatatlan közeledését.

— Miért..., mi akartál lenni eredetileg...? — motyogta.

— Beatrice királyné. Egyébként Lúg Borbála a nevem, én vagyok az az egyén, akit egyre kevésbé van szerencséd ismerni...

Cser Gábor

ÉHES VAGYOK!

Első pillantásra bizonyára arra gondoltok, hogy ráférne egy alapos fogyókúra erre a rettentően kövér jószágra. De ne higgyetek a látszatnak, fiatal barátaim. Mindössze arról van szó, hogy szőrme helyett zsírbundát hordok a bőröm alatt, amelyre igen nagy szükségem van a jeges tengerek vidékén. És ezt a bundát sajnos, állandóan táplálni kell...

DOBOZY LÁSZLÓ:

SÍSULI 5.

A lépőlendület, a versenyzők leggyakrabban használt technikája, de hasznos lehet a túrasíző számára is. Ezért érdemes megtanulni az alábbi változatait:

A völgytámaszos lépőlendülettel szűk helyen, vagy nehéz hóban is igen jelentős irányváltoztatás lehetséges, rövid úton. Gyors rézsútsiklásban a völgysí sarkát távolítva; belső élre helyezkedsz, és azonnal elrugaszkodsz, a hegysít erőteljesen forgatva (ez lesz az ívkülső sí) az új irányba. A két erőhatás azonnali kanyarodást eredményez. Gyors mellécsúsztatás után indulhat az ellenkező irányú lendület.

A hegytámaszos lépőlendület lerövidíti a kanyart. Itt a hegysí végét „nyitjuk", és máris forgatjuk, teljesen ráterhelünk, és mielőbb mellézárjuk a másik lécet.

Most már sokat tudsz, de mindent... soha! Lesd el az igazán jó sízők mozgását, s tanulj — ahányszor csak lehet — szakképzett oktatóktól. Lesznek közöttetek — remélem sokan —, akik futósível járják a fehér tájakat. Az első leckék (az alaplendületig) rájuk is vonatkoznak, bár a sífutás önálló „szakma".

AHÁNY HÓ, ANNYI SZOKÁS!

Befejezésül ismerkedjetek meg a **hófajtákkal,** mert ettől függ, hogy milyen havon mit kell vaxolni, s milyen technikát kell alkalmazni.

Egy hópehely már összetapadt kristályok sokasága, melynek a formája lényegében attól függ, hogy milyen a levegő hőmérséklete.

Hideg porhó. —5—10 Celsius-fokra hűlt légrétegen át hullik, s a talaj is hasonlóan hideg, az időjárás borús. Ilyen havon a sí remekül siklik, nincs viaszolási gond. A sí forgatása sem ütközik akadályba. Egyenletes, rövid gyeppel borított lejtőn 5—10 cm vastag porhó is alkalmas már a síelésre. Ha azonban egyenetlen lejtőre hullott, akkor legyünk óvatosak. Egy-egy göröngy, fagyökér „összegubancolhatja" léceinket. Taposuk meg a lejtőt, az egyenetlen felületet foltozzuk be több hóval, s akkor veszélytelen lesz a pálya.

A vékony porhó könnyen elmozdul a talajról, ezért a sí talpa gyakran rongálódik. Legyünk hát körültekintőek, óvatosak!

Napsütötte porhó. A sugárzás hatására felszíne átmelegedett. Délben a sí nyoma csillogó-nedves lesz, s ahogy csökken a nap ereje, jegesedik. Rosszul viaszolt, vagy viaszolatlan talp a taposott és taposatlan szakaszokon áthaladva egyenetlenül csúszik. Kitűnő hó, ha egyenletesen betapossuk.

Nedves, új hó. Nagy, összetapadt pelyhekben 0 Celsius-fokon, vagy annál melegebb hőmérsékleten hullik. Vastag rétegben, taposatlanul, nehéz hó. A sí csúszik benne, de nehezen forgatható. Taposatlan lejtőn a forgatás megkezdése előtt a testsúly pillanatnyi hátrahelyezése kiemeli a csőröket, s így a lécek mozgékonyabbá válnak. Ennél is biztosabb az erőteljes fölfelé-tehermentesítéssel indított forgatás.

Nedves, régi hó. Esőáztatta, tömör, vastag réteg. Taposatlanul nemcsak használhatatlan, hanem veszélyes is, mert a mélyre süllyedő léc oldalirányban szinte elmozdíthatatlan. A lécet ki kell emelni, hogy irányt változtathassunk. Alapos taposással a vizet úgyszólván kipréselhetjük belőle, s akkor tükrös felületű, kemény, gyors havunk lesz.

Kérges hó. Úgy képződik, hogy vastag hórétegre 0 Celsius-fokon, vagy fagypont alatt ónos eső hullik, s a felszínen jégkéreggé fagy, vastag páncélként. Ritkábban előfordul hideg, de napsütéses időjárásban is. Az éjszakai fagy ilyenkor kérgesre fagyasztja a felmelegedett hófelszínt. A jégkérges hó rendkívül veszélyes, mert beszakadva lemezesen törik, és vág, mint a kés. Alapos taposással viszont gyors, jó minőségű pályát készíthetünk. Ilyen pályán vastagabb viaszolás szükséges, mert a taposással összetördelt jég miatt érdes a sínyom, gyorsan kopik a sí csúszófelülete.

Jégszemcsés (firn) hó. Tavasz felé, az erősödő sugárzás hatására képződik a magasabb hegyeken. A hó olvadva, s újra megfagyva jégszemcsékké alakul. A tömör, hideg firn eszményien jó hó. Gyors, jól vezeti a sít, amely ezáltal mozgékony, könnyen fordítható lesz. A felmelegedett firn kissé lassúbb, s ha mélyen „kásásodik", a fordulékonyság is csökken. Betaposni alig lehet, mert a jégszemcsék nem tapadnak össze. A szokottnál nagyobb tehermentesítés, vagy nagyobb tempó segíti a forgatást.

Jégfoltok. Ha a hóréteg vékony, az időjárás pedig változó, a nagy forgalmú pályák fokozatosan eljegesednek. Hóról jégfoltra érkezve a sí vezetése megszűnik, kanyarodásnál pedig jó élezéssel is alig lehet megállítani az oldalcsúszást. Mielőtt jégre csúsznánk, fékezzük a lendületet, s a kanyarodást is lehetőleg még a havon csináljuk. Ha a jégen elkerülhetetlen az irányváltoztatás ne élezzünk. A léceket vezessük végig teljes lapjukon, őrizve a legnagyobb súrlódási felületet. A terhelés legyen arányos a sí teljes hosszán, a súlypont fokozottan süllyesztett a stabilitás érdekében. Jégen csak párhuzamos, de nem zárt lécek fordulnak biztonságosan. Különlegesen jó élvédők esetén persze az élezést is beiktathatjuk.

A sípályák minőségétől függ, hogy használatuk kellemes-e, vagy küzdelmes, netán veszélyes. **Ezért minden síelő vegyen részt a pálya karbantartásában!** Felfelé kapaszkodás közben tapossák be a mély nyomokat, tömjék be a kádakat, dobjanak havat a lekotort felületre. Nálunk nincsenek taposógépek, hóágyúk és más csodaszerek, tehát magunkra vagyunk utalva. A taposott, gondozott pálya a havat is jobban őrzi.

(VÉGE)

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK, FIGYELEM!

Az ország egyik legjelentősebb nagyvállalata, a

GANZ DANUBIUS
HAJÓ-ÉS DARUGYÁR
BUDAPEST XIII. VÁCI ÚT 202.
1835

várja az általános iskolát befejező tanulókat az alábbi szakmákra történő beiskolázási lehetőséggel:

hegesztő, szerkezetlakatos, géplakatos, csőszerelő, gépi forgácsoló (esztergályos), szerszámkészítő, villanyszerelő, elektroműszerész, öntő, kovács, mintakészítő, asztalos, ács-állványozó, fényező-mázoló, épületburkoló, számítástechnikai műszerész.

A képzési idő 3 év.
A tanulóévek alatt biztosítunk számotokra:

— kollégiumi elhelyezést;
— korszerűen felszerelt tanműhelyt;
— tanulmányi ösztöndíjon felül (szakmától függően) 700—1000 Ft társadalmi ösztöndíjat;
— napi 4 Ft-ért ebédet;
— sportolási lehetőséget.

Minden héten szabad szombat!

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség. Munkába álláskor 5000—6000 Ft juttatás; modern munkásszálloda; jó kereseti lehetőség.

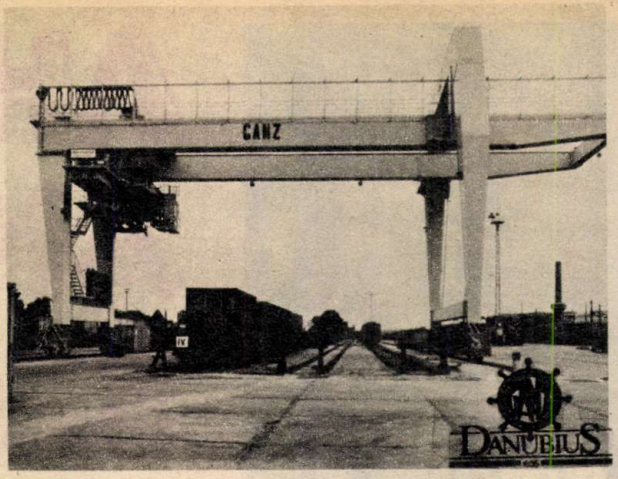

Érdeklődni és jelentkezni a következő címeken lehet:

— **GANZ DANUBIUS HAJÓ- ÉS DARUGYÁR**
személyzeti és oktatási osztálya
Budapest, Váci út 202. — 1904
Telefon: 496-370; 296-820/1661; 498-173;

— **GANZ DANUBIUS BALATONFÜREDI HAJÓGYÁR**
Balatonfüred, Tihanyi út — 8230
Telefon: 06-86-42-690;

— **GANZ DANUBIUS TISZAFÜREDI DARUGYÁR**
Tiszafüred, Örményi út — 5350
Telefon: 215;

— **GANZ DANUBIUS VÁCI KONTÉNERGYÁR**
Vác, Derecskei dűlő — 2600
Telefon: 06-27-11-411.

A MI SZAKMÁNK VÁR MÉG RÁTOK!

PAPÍRIPARI VÁLLALAT CSEPELI PAPÍRGYÁRA * 1923 *

Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei!
Jelentkezzetek PAPÍRIPARI szakmunkástanulóknak a Csepeli Papírgyárba!
A képzési idő 3 év.
Az elméleti oktatás helye az 50. sz. Textil- és Papíripari Szakmunkásképző Intézet (Csepel, Bajáki F. u. 27.).
A gyakorlati oktatás helye a Csepeli Papírgyár.
A képzés ideje alatt tanulóinknak a következő kedvezményeket nyújtjuk:

— *a tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (300—1000 Ft) + tanulmányi pótlék (10—50%) és tanulmányi ösztöndíj (50—900 Ft);*
— *térítésmentes ebéd;*
— *kollégiumi elhelyezés;*
— *tanfelszerelés és munkaruha;*
— *minden tanévben egy teljes öltözet ruha;*
— *ingyenes kirándulás;*
— *ingyenes üdülés;*
— *a tanulmányi eredménytől függően, minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk;*
— *sportolási lehetőségek, uszoda és sportlétesítmények a gyár közelében;*
— *ifjúsági klub, könyvtár.*

A papíripari szakmai ismeretek KÖZÉPFOKON is elsajátíthatók a Than Károly Vegyipari Szakközépiskolában (Budapest II., Lajos u. 1—3.). Az iskola a 4 éves képzési idő elteltével középfokú szakmai végzettséget és érettségi bizonyítványt ad.
A középiskolások a szakmunkástanulókkal azonos kedvezményekben részesülnek.
Továbbtanulási lehetőséget a Könnyűipari Műszaki Főiskola biztosít.

Fiatalok!

A papír több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban egyre bővülnek.
Jelentkezzetek!
Biztos jövő, jelentős kedvezmények!
Bővebb felvilágosítást ad a Papíripari Vállalat Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya.
Cím: Budapest XXI., Duna u. 42. — 1751.
Telefon: 279-620/535, 301 mellék.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1987—88-as tanévre felvesz általános iskolát végzett **lányokat fonó és szövő; fiúkat textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos szakmákra szakmunkástanulónak.**

Tanulmányi idő 3 év. Felvételi vizsga nincs!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta, + 100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások: — 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség. A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el.

A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezés:
PTM Budai Gyára,
személyzeti osztály,
Budapest, Pf.: 43. — 1502
Telefon: 662-688

PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK, FIÚK!

A Budapesti Elektromos Művek az Ipari Minisztérium felügyelete alatt működő közüzemi vállalat. **Felelős — ellátási területén belül — a villamosenergia-szolgáltatással kapcsolatos tevékenység végzéséért. Vállalatunk műszaki-gazdasági feladatait három, egymástól jól elkülöníthető tevékenységi csoportba sorolhatjuk.**

1. A vállalat kezelésében lévő hálózatok, épületek, gépek, berendezések üzemeltetése, a szükséges fenntartási és karbantartási munkák végzése.

2. Energiagazdálkodási tevékenység, ezen belül a fogyasztók energiaigényének kielégítése.

3. Hálózatfejlesztés. Az áramszolgáltatási területen jelentkező hálózatfelszerelési, -építési igény kielégítése.

Szakmunkástanulóink képzése főhivatású szakoktatók irányításával tanműhelyekben, illetve az üzemegységeknél folyik. **A képzési idő általános iskolai végzettségűeknek 3 év, érettségizetteknek 2 év.** A tanulóévek alatt elsajátítják a villanyeszerelő szakma legfontosabb technológiáit.

Szakmunkástanulóink minden őket megillető juttatást — tanulmányi és társadalmi ösztöndíjat, munkaruhát, étkezést — megkapnak, a vidéki tanulók részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A III. éves tanulókat szakmunkásbérben foglalkoztatjuk.

A továbbtanulást támogatjuk.

Az iparágban dolgozók energia-árkedvezményben és egyéb juttatásokban részesülnek.

Az alábbi szakmákra várjuk jelentkezéseteket: villanyeszerelő, műszerész, vízvezeték-szerelő, kőműves, festő-mázoló.

A továbbtanulási jelentkezési lapra írjátok rá, hogy a Budapesti Elektromos Művekhez jelentkeztek.

Minden érdeklődőt szeretettel vár a Budapesti Elektromos Művek oktatási központja.

Cím: Budapest VI., Weiner Leó u. 7. — 1065.
Telefon: 126-011.

LÁNYOK! FIÚK!

Gyertek az EGIS GYÓGYSZERGYÁR -ba szakmát tanulni!
A gyógyszergyártás a korszerű berendezések mellett a jól képzett, lelkiismeretesen dolgozó szakemberek munkáját is igényli.
Általános iskolai végzettséggel várjuk jelentkezéseteket a következő szakmákra:
vegyianyaggyártó, hegesztő, központifűtés- és csőhálózat-szerelő, gázvezeték- és -készülékszerelő, vízvezeték-szerelő, géplakatos, vegyigépszerelő, vas- és fémszerkezet-lakatos, villamosgépszerelő, épületvillamossági szerelő, villamoshálózat-szerelő, irányítástechnikai műszerész, műszergyártó és karbantartó, szobafestő-mázoló-tapétázó, kőműves, padlóburkoló, esztergályos, bútorasztalos.
A képzési idő 3 év. Kollégiumot biztosítunk.
Érettségi bizonyítványt és szakmunkásbizonyítványt egyszerre szerezhettek az általános vegyész szakmában.
A képzési idő 4 év. Kollégiumot biztosítunk.
Az általános vegyész szakmában (tanulmányi eredménytől függően) lehetőség van a technikusi képesítés megszerzésére.
Juttatásaink a tanulmányi idő alatt:
— tanulmányi eredménytől függő ösztöndíj;
— 500 Ft társadalmi ösztöndíj + ösztöndíj-kiegészítés (a tanulmányi eredménytől függően);
— jutalomlehetőség;
— szociális juttatások (segély, ebéd, munkaruha stb.);
— üdülési és kulturális lehetőségek.
Támogatjuk továbbtanulásotokat gimnáziumban, szakközépiskolában, (nyelv-) vagy szakmai tanfolyamokon.
Pályakezdőinket 5 évig beilleszkedési programmal segítjük át a munkába lépés és azt követő időszak nehézségein.
A továbbtanulással kapcsolatban további részletes tájékoztatást ad az EGIS GYÓGYSZERGYÁR oktatási osztálya.
CÍMÜNK:
Budapest X., Keresztúri út 30—38.
Levélcím: 1475 Pf.: 100.
Telefon: 836-702.
Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon.
Ne feledjétek, vár az EGIS !

HIRDETÉS

TÖPRENGŐ

Rejtvényeink megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: február 5.

Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A borítékra vagy a levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ."

SZERKESZTI:
V. SÓLYOM ERZSÉBET

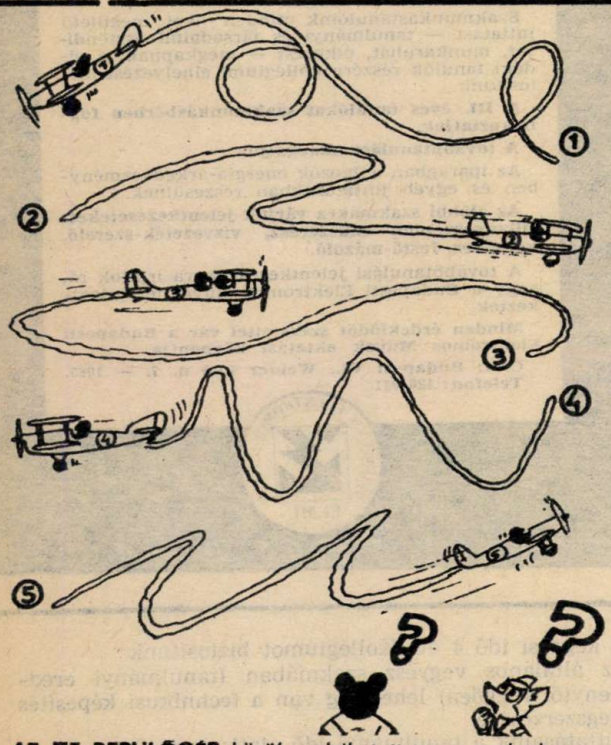

AZ ÖT REPULŐGÉP közül melyik tette meg a leghosszabb utat? (Lehetőleg mérés nélkül válaszolj!)

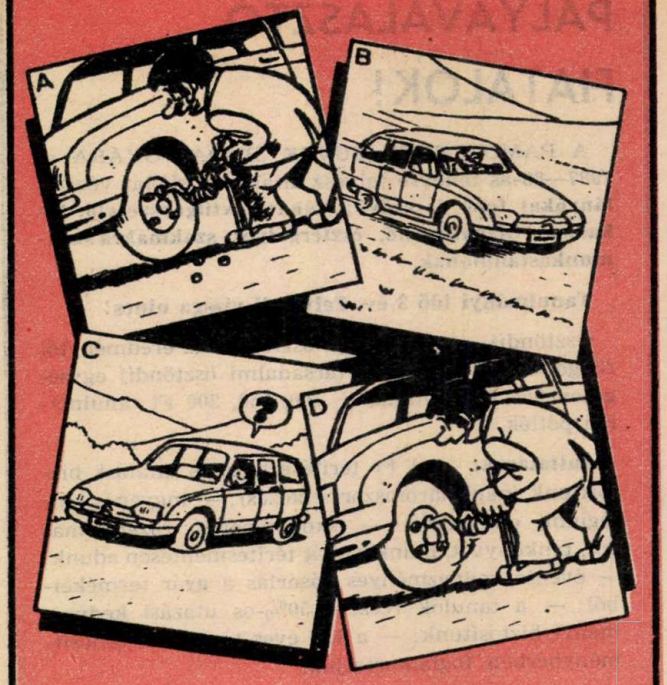

CSAK LOGIKUSAN! Ha figyelmesen megnézed ezeket a képeket, egy kis történet játszódik le előtted. Szerinted mi a képek helyes sorrendje?

	24	5
16		15
	7	

FÉLPERCES. Írd be az üres kockákba azokat a számokat, amelyek lehetővé teszik, hogy mind vízszintesen, mind függőlegesen a sorok összege 37 legyen.

KÖZMONDÁS. Ha az ábra szótagjait megfelelő sorrendben olvasod össze, egy ismert közmondást kapsz eredményül.

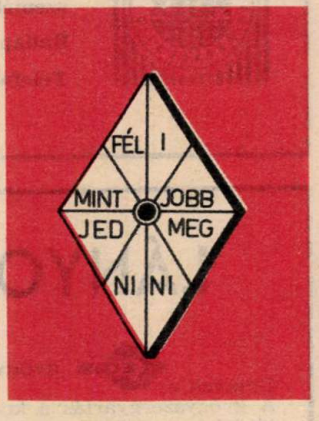

ISMERŐS ARCOK. Reméljük, felismered az itt látható híres irodalmi személyiségeket. Mindhárman munkatársai voltak egy-egy lapnak, folyóiratnak. Vajon az itt felsorolt lapok közül ki melyiknél dolgozott?

Magyar Musem,
Az Én Újságom,
Nyugat.

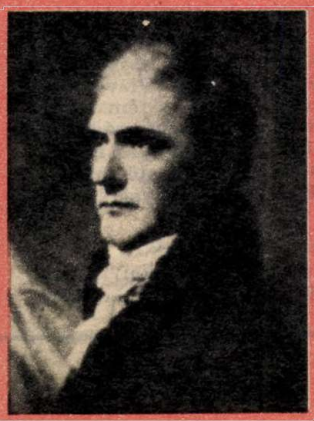

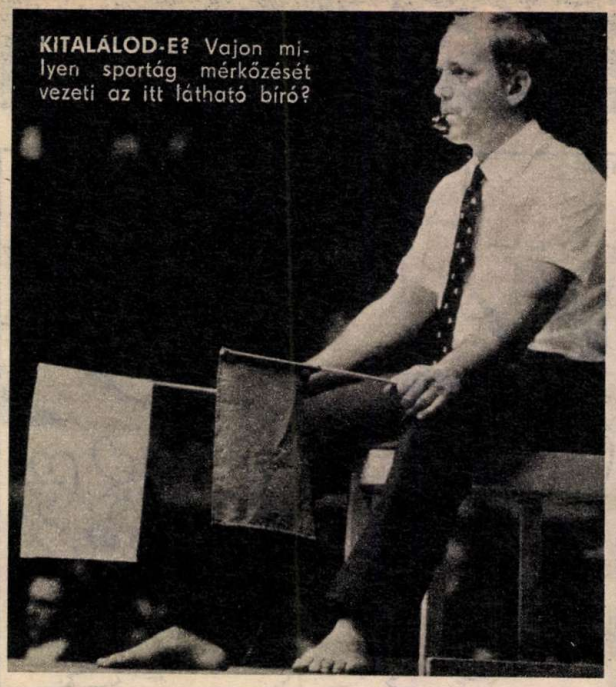

KITALÁLOD-E? Vajon milyen sportág mérkőzését vezeti az itt látható bíró?

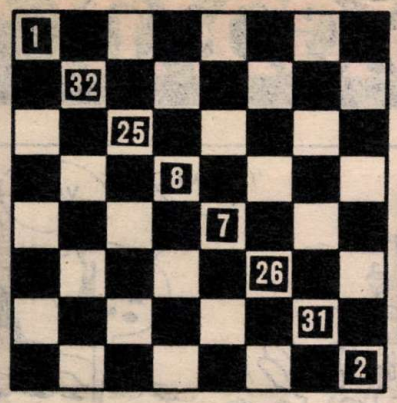

SZÁMOK A SAKKTÁBLÁN. A sakktábla fehér kockáiba beírhatjuk az 1-től 32-ig terjedő számokat úgy, hogy az összegük mind a vízszintes, mind a függőleges sorban 66 lesz. Az átlóba már beírtuk a helyes számokat. Folytasd a megfejtést!

A 87/3. számban megjelent Töprengő megfejtései:

KOPJAFÁK: Mohács, 1526-os, törökök elleni vesztes csata emlékére. – MERÉSZ ÁLOM: derű, optimizmus, ártatlanság, remény. – A RENESZÁNSZ KORBAN ÉLT: Leonardo da Vinci, festészet, szobrászat, építészet. – UGYE ISMERED?: Pom-pom, Picur, Radírpók, Festéktüsszentő Hapci Benő stb. – NYEREGBE!: 1906-ban. – KERESZTREJTVÉNY: Békési József, A rózsa, Kecskemét, Rondella, A borzasztó torony.

C.DÀM KLÁRA

Z.BAJI IGOR

DAISY W. LENT

KÉT FÉRFI ÉS EGY NŐ. Vajon kiknek a nevét rejtik ezek az „álnevek"?

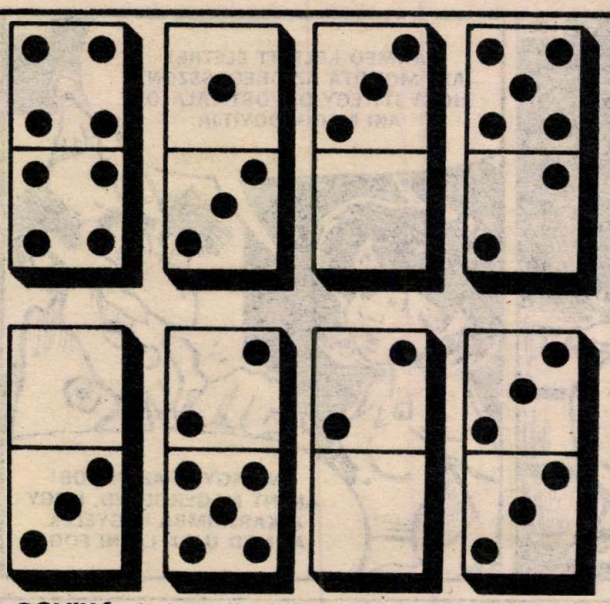

DOMINÓ. A dominókockákból rakj ki egy olyan négyzetet, amelyben a pontszámok összege mind a vízszintes, mind a függőleges sorokban, valamint a két átlóban egyformán 10–10.

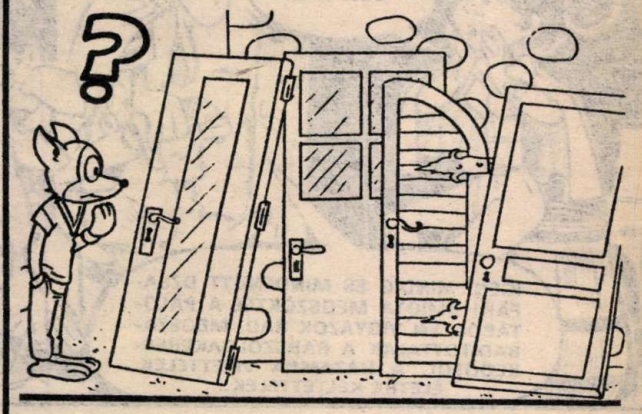

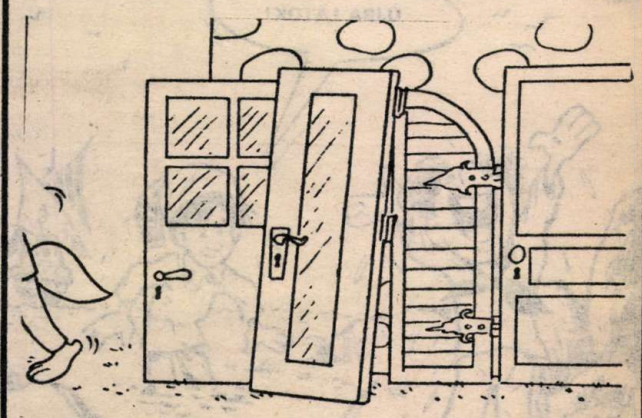

MI TŰNT EL? Múzó barátunk néhány dolgot keresett. Összehasonlítva a két rajzot, meg tudod mondani, hogy mire volt szüksége?

KÉP-REJTVÉNYEK

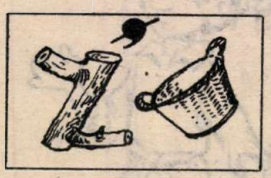

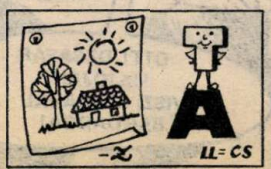

A BAGDADI TOLVAJ

SZÖVEG:
CS. HORVÁTH TIBOR
RAJZOLTA:
DARGAY ATTILA

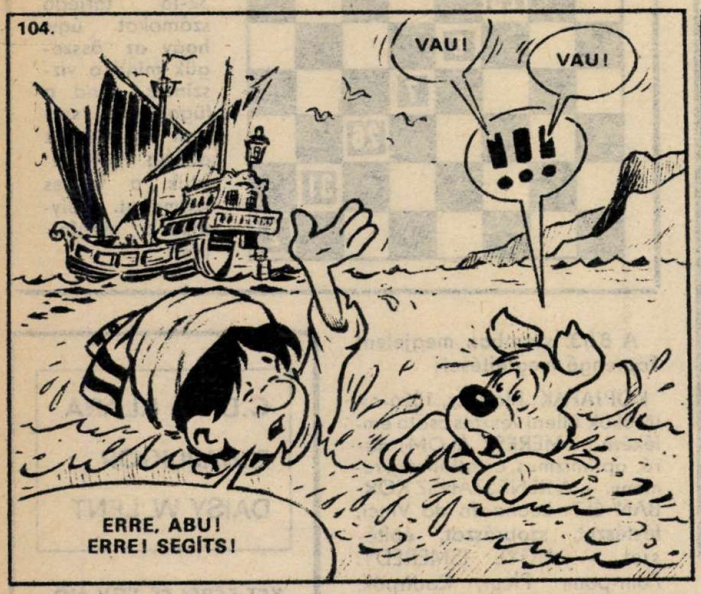

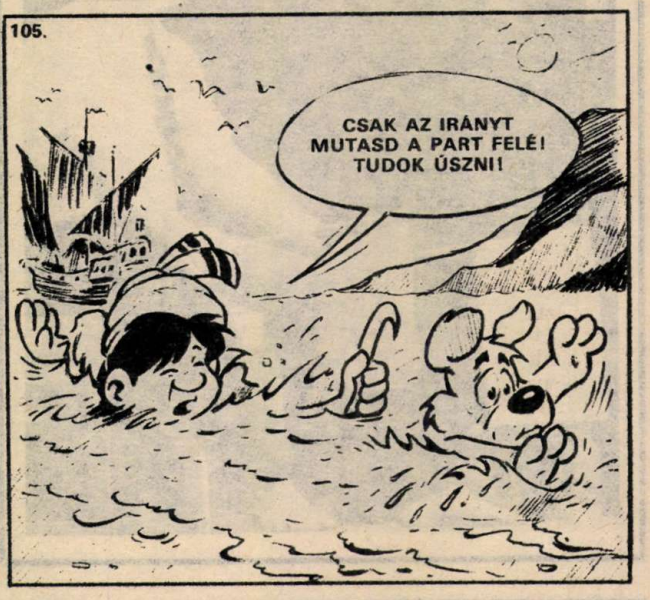

FOLYTATJUK

ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZŐ FIATALOK!

A Budapesti Vegyiművek az 1987/88-as tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be az alábbi szakmákra:

— hegesztő, esztergályos, marós, vízvezeték- és készülékszerelő, anyagmozgatógép-szerelő, géplakatos, vegyi- és élelmiszeripari gépszerelő, dízelmozdony-szerelő, villamosgép-szerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, erősáramú berendezésszerelő, elektroműszerész, épületvillamosági szerelő, épületasztalos, magasépítő ács-állványozó, szobafestő-mázoló, kőműves.

A kiemelt szakmákban tanulóink a tanulmányi ösztöndíjon felül havi 200 Ft kiegészítést kapnak.
A tanulókkal társadalmi ösztöndíj-szerződést kötünk, melynek összege 300—1000 Ft; valamint a tanulmányi eredménytől függően 10—50% tanulmányi pótlékot adunk.
A gyakorlati oktatás ideje alatt a tanulók kedvezményes ebédet és munkaruhát kapnak.
A vállalati törzsgárdatagságnál a tanulóéveket beszámítjuk.
A szakmunkásvizsga után a továbbtanulni szándékozókat támogatjuk.

Várjuk az 1986-1987-es tanévben általános iskolát végzők jelentkezését!
Jelentkezni lehet írásban vagy személyesen a Budapesti Vegyiművek személyzeti és oktatási osztályán.
Cím: Budapest IX., Kén u. 5. — 1097.
Telefon: 277-275.

Szeretnél valamilyen szép szakmát tanulni?
Gyere tanulónak a Kossuth Nyomdába!
Választhatsz a

betűszedő,
magasnyomó gépmester,
síknyomó gépmester
könyvkötő,
nyomdagépszerelő és
villamos-berendezés-szerelő

szakmák közül.

Keress fel minket szüleiddel, bemutatjuk a választható szakmákat.

Jelentkezni lehet naponta 8—14 óra között a Kossuth Nyomda személyzeti és oktatási osztályán.
Budapest V., Alkotmány u. 3. Telefon: 117-298/119.

Juttatásaink:

— a tanulmányi eredménytől függően 400—1050 Ft társadalmi-tanulmányi ösztöndíj;
— 4 Ft-ért étkezés;
— sportolási, szórakozási lehetőség;
— üdülés a Balatonnál és Galyatetőn.

Továbbtanulási lehetőség a Nyomdaipari Szakközépiskolában.

Az 1987/88-as tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő szakmára** beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év. Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; 200 Ft kiemelt szakmapótlék; tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450 Ft, II. évben 50—540 Ft, III. évben 50—820 Ft. **Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára** iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; tanulmányi ösztöndíj, a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft, II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tól 800—900 Ft.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 forintért biztosítunk az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás, évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5 százalék szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—7500 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

PAMUTTEXTILMŰVEK PATEX BUDAPEST

Jelentkezni lehet személyesen: hétfőtől csütörtökig, 8—15 óráig, a személyzeti osztályon.
PATEX Angyalföldi Szövőgyár, Budapest, XIII., Fáy u. 81—83. — 1135.
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.
Cím: Budapest, Pf. 391. — 1394.

Bátorfi Zoltán

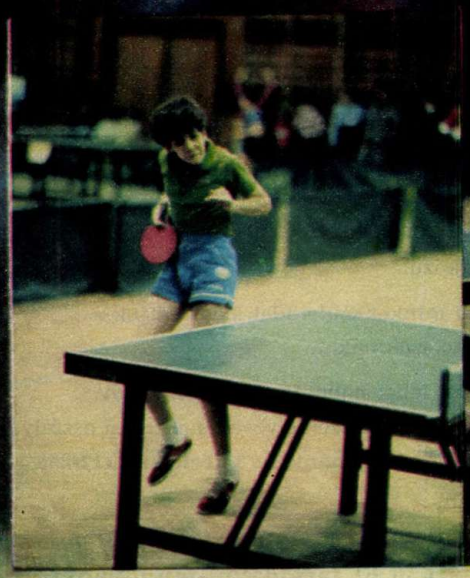

Pintér Ildikó

Pagonyi Róbert

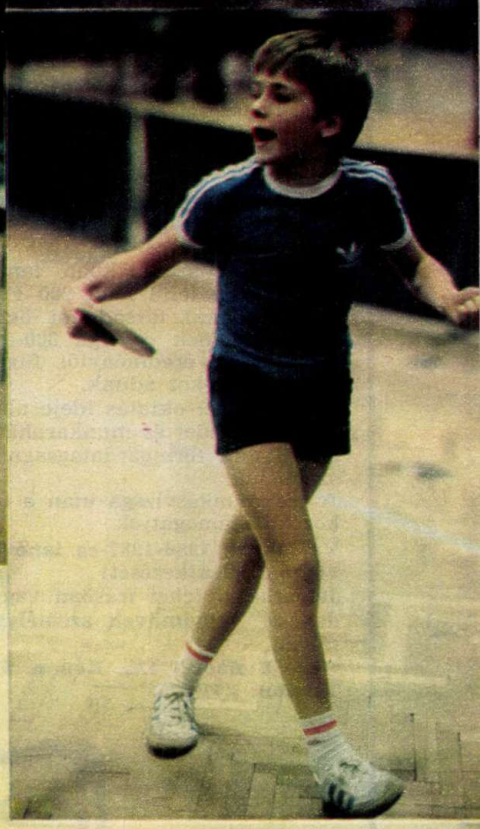

EZ MÁR NEM PINGPONG!

Mesélik, hogy az örökifjú asztaliteniszező, Faházi János olykor még ma is kapható egy-egy fogadásos mérkőzésre, kezében egy parkettával. Csakhogy ma már nem ő ad fórt a kicsiknek, hanem a fiatalok neki. Ebből két dolog következhet: vagy az egykori klasszis és tréfamester tudása kopott meg kissé, vagy a mai pingpongozó palánták tanultak meg asztaliteniszezni. Mindenesetre, aki végignézte a XXII. Téli úttörő-olimpia asztalitenisz-versenyeinek döntőjét Szekszárdon, bizonyosan az utóbbiról győződött meg. 19 megye és a főváros képviseletében 23 csapat 92 versenyzője mutatta meg, hogy milyen is a korszerű asztalitenisz.

Hiába, nemcsak a labda száguld egyre nagyobb sebességgel az egyik térfélről a másikra, hanem a játék is hatalmasat fejlődött!

Úgy tűnik, hogy a fejlődéssel legbiztosabban a budapestiek I. csapata tartott lépést, mert könnyedén nyerte a csapatküzdelmeket. Igaz, egy kivétellel itt játszottak a későbbi egyéni győztesek is.

A lányok III. korcsoportjában a budapesti Pintér Ildikó diadalmaskodott a döntőben meglehetősen könnyen.

— Mert nem ez volt a legnehezebb meccs — mondta a mérkőzés után. — Az újonc korcsoportban én vagyok a ranglistavezető, de azért jó néhányan megszoríthatnak még. Későbbi célok? Erről nem tudok semmit mondani. Nagyon szeretek játszani, mindennap járok edzésre, és egyelőre ez nekem bőven elég!

A lányok IV. korcsoportjában a tavalyi győztes, Wirth Vera megvédte bajnokságát.

— Harmadik alkalommal és utoljára indulhatok úttörőolimpián — mondta a döntő után. — Ezúttal edző nélkül, egy kis önállóságot tanulva nyertem, de az az igazság, hogy most nagyon elfáradtam, mert ebben az évben nagyon sokat versenyeztem.

A fiúk mezőnyéből kiemelkedett Bátorfi Zoltán, aki úgy látszik, jó úton jár afelé, hogy idővel róla is legalább annyi szó essék a sportág kapcsán, mint nővéréről, Csilláról.

A IV. korcsoport versenyeit is budapesti versenyző nyerte, a mezőny ügyeletes tréfamestere, Pagonyi Róbert.

Magas színvonalú mérkőzések és magas színvonalú rendezés jellemezte az úttörők szekszárdi parádéját.

Eredmények: CSAPATVERSENY: 1. Budapest I. (Bátorfi Zoltán, Pintér Ildikó, Wirth Veronika, Pázsi Ferenc); 2. Budapest II. (Marsi Márton, Bozsing Krisztina, Pagonyi Róbert, Rákos Adrienn); 3. Bács-Kiskun megye (Szabó Krisztián, Kovács Júlia, Laczkó Tamás, Ertl Blanka) és Tolna megye I. (Herczig Judit, Petrik Mónika, Pata Róbert, Saller Zoltán). EGYÉNI LÁNY III. KCS.: 1. Pintér Ildikó (Budapest); 2. Simon Nóra (Hajdú-Bihar megye); 3. Herczig Judit (Tolna megye) és Bozsing Krisztina (Budapest). IV. KCS.: 1. Wirth Veronika (Budapest); 2. Rákos Adrienn (Budapest); 3. Takács Mónika (Győr-Sopron megye) és Tóth Krisztina (Pest megye). FIÚK: III. KCS.: 1. Bátorfi Zoltán (Budapest); 2. Berdár Norbert (Somogy megye); 3. Raics Tamás (Hajdú-Bihar megye) és Hoffmann Tamás (Budapest). IV. KCS.: 1. Pagonyi Róbert (Budapest); 2. Gera István (Csongrád megye); 3. Laczkó Tamás (Bács-Kiskun megye) és Szalai Tamás (Zala megye).

„PAGONYI ÚR"

Pagonyi úr nem műhold, de mindenesetre egy műsorszóró berendezés. Sokan asztalitenisz-mérkőzésnek vélik Pagonyi úr magánszámait, de ez olykor csak a látszat. Pagonyi úr, ha olyan magas lenne, mint az indulatai, akkor valószínűleg a fellegekből nézné az asztalt. Félreértés ne essék: Pagonyi úrra nem lehet haragudni. Akkor sem, amikor azt mondja az ellenfélnek: „Add már fel, légy szíves!" . . ., meg akkor sem, amikor azt mondja a bírónak: „A sorsoláskor használt szerencsepénze a hibás!" Továbbá fohászkodik és kiabál (ekkor vakbuzgó müezzinhez hasonlatos), porszemeket vél felfedezni a tükörsima asztalon (ilyenkor öntudatos takarítónő), de aztán egyszer csak becsukódik a szövegláda, és Pagonyi úr innen kezdve poént poén után csinál — és nyer!

Pagonyi úr persze, csak a hasonlóan mókás kedvű bíró szerint „Pagonyi úr", a valóságban Pagonyi Róbert, aki nemrég még a Miskolci Nemzeti Színház gyermekszínésze és a MÉMTE játékosa volt, rövid ideje a fővárosba költözött és a Spartacus asztaliteniszezője lett. A szekszárdi versenyen pedig olimpiai bajnok! Hiába, Pagonyi úr főszerep nélkül elveszett ember volna . . .

ZOLI

„Délelőtt suli, délután edzés. Egy nagy rohanás az egész. Persze, amikor jönnek a sikerek, akkor jó. Akkor még az sem számít, hogy a sok játéktól néha kicsit fáj a térdem. Akkor még az sem számít, hogy verseny közben eléggé ideges voltam. Na jó, ütőt nem török, az asztalt sem rúgdosom, de azért van izgalom bőven! Jól érzem magam a fővárosban, a BVSC jó egyesület. Sajnos Csillával ritkán tudok játszani, inkább csak hét végén. Ha jó formában van, még 10 fórt is ad. A jövő? Nem tudom, hogy mire vagyok képes, de azért még szeretnék valamit csinálni az európai mezőnyben is . . ."

Az úttörő-olimpián mutatott játéka alapján Bátorfi Zoli, a vasutas csapat új reménysége „sínen van" . . .

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: BÖCS FERENC

Olvasószerkesztő: BOGÁTI PÉTER, CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzletében és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.

87.0202

Athenaeum Nyomda Budapest Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

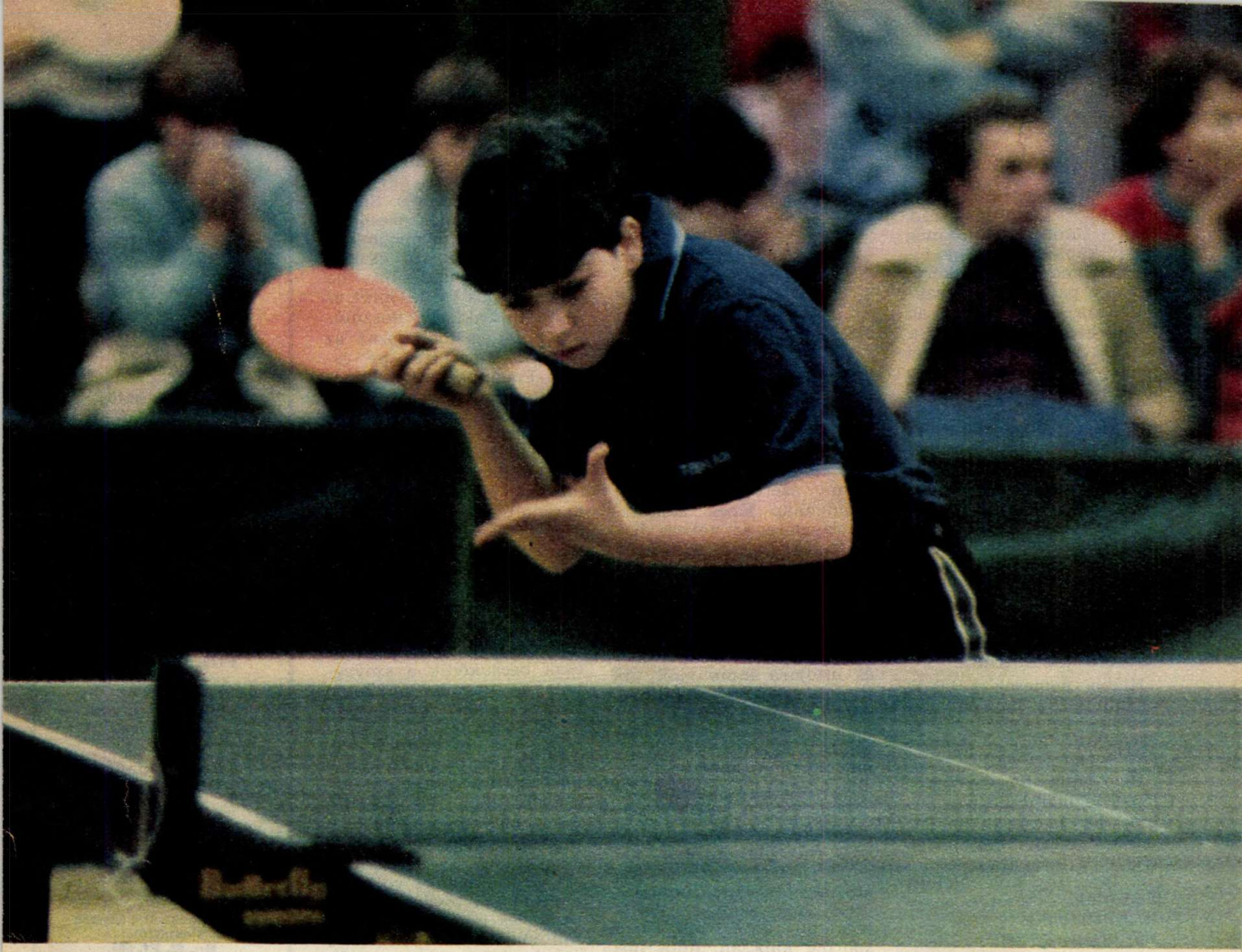

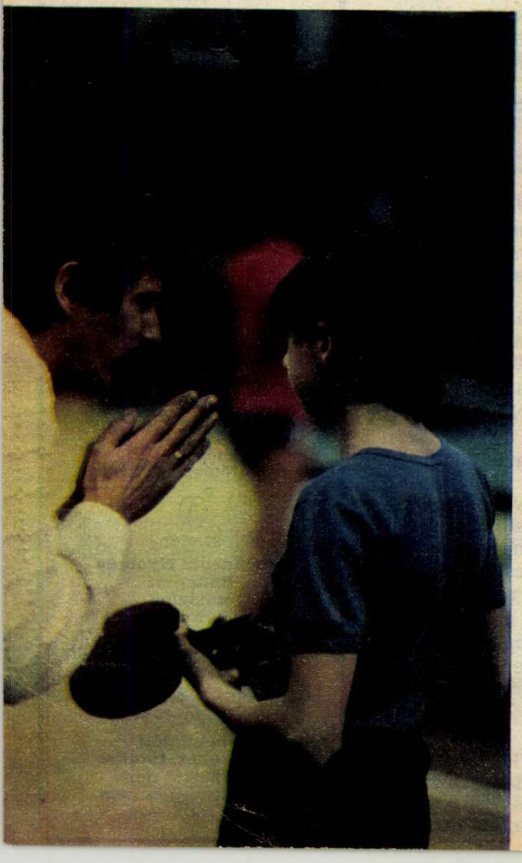

EZ MÁR NEM PING-PONG

Az úttörő-olimpiáról
jelentjük
a 30—31. oldalon

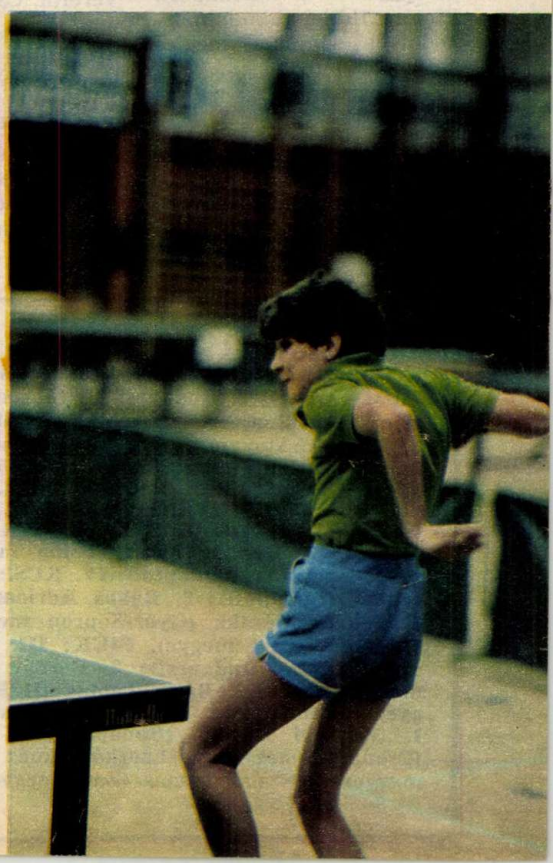

87/5

XLII. ÉVF. • 1987. FEBRUÁR 5. • ÁRA: 4,50 Ft

PAJTÁS

Remélem, ebben az ötletes jelmezben senki sem ismer majd rám!

CSAK NYUGI, NYUGI!

— Jó, jó, nem fogom potyára strapálni magam, előbb megnézem, hogy hány DIN-es filmre dolgozik, kedves mester!

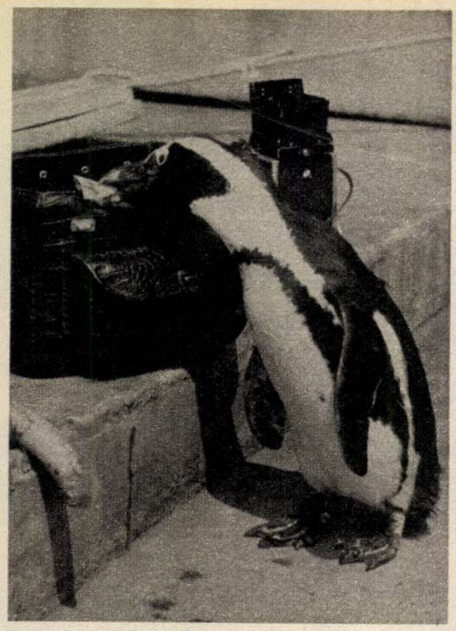

TUDOD-E...

... hogy Nyugat-Indiában a dagály magával sodorja az osztrigákat is, amelyek megkapaszkodnak a mangrove fákon. Az apály idején a helyi lakosok úgy szedik össze őket a fáról, mint a gyümölcsöt.

... hogy a szibériai Bajkál tóban mintegy ezernyolcszáz féle növényi és állati eredetű faj él. Ezek közül 1100 csak itt található.

... hogy a vanília az orchideák családjába tartozó növény, amelynek őshazája Kelet-Mexikó. Ennek a növénynek a hüvelyes terméséből és tejből a régi aztékok ízletes italt készítettek.

PAJTÁS TELEX

● Körmenden, a Thököly utcai Általános Iskola Olcsai Kiss Zoltán nevét vette fel. A Kossuth-díjas szobrászművész alkotásaiból állandó kiállítás is látható a Batthyány-kastélyban. ● Két éve még mindössze harminchét számítógép volt a Zala megyei iskolákban. Ma már több, mint hétszáz segíti a számítástechnikai fakultációk és szakkörök munkáját. ● A következő tanévtől hét gimnáziumban kezdhetik meg ötéves időtartamú, két tannyelvű tanulmányaikat a jelenlegi nyolcadikosok. A jövőben is elsősorban olyan kisdiákok jelentkezését várják, akik a választott nyelvet nem, vagy csak kevéssé ismerik.

MESEÍRÓ PÁLYÁZAT

A makói úttörőház meseíró pályázatot hirdetett általános iskolások számára. Két korcsoportban – az alsó és felső tagozatosoknak külön – és két stílusban – népmese, vagy modern, sci-fi változatban – várják a pályamunkákat. A mese ne legyen több öt gépelt oldalnál. Beküldési határidő: 1987. április 30. Eredményhirdetés 1987. május 31-én, a nemzetközi gyermeknapon. A legeredményesebb meseírók magyarhertelendi táborozáson vehetnek részt.

A munkákat az alábbi címre küldjétek: József Attila Művelődési Központ és Úttörőház, Makó, Vásárhelyi K. u. 4. 6901.

SZÁMÍTÓGÉP-PÁRBAJ

A romhányi II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat füleki pionírokat hívott meg január 22-ére, számítógépes vetélkedőre. A rendezvénynek történelmi vonatkozása is van: 1710. január 22-én vívta utolsó csatáját Romhányban a csapat névadója.

DISZKÓ „LÁZ"

Diszkó táncházat és break bemutatót rendezett január 25-én 10.30-tól 13 óráig a Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Háza. A vállalkozó kedvűek vetélkedőkön és versenyeken is szerepelhettek.

APROPÓ

A diszkó-láz után jelentkezett egy olyan baj, amit az egyik detroiti orvos diszkó-talpnak nevezett el. Azok a fáradhatatlan fiúk és lányok, akik egyetlen napot sem tudnak elképzelni diszkó nélkül, egyre gyakrabban keresik fel panaszaikkal. Fáj a lábuk, dagadnak a lábízületek és kisebb-nagyobb horzsolások is keletkeznek. Az orvosi diagnózis meglehetősen egyszerű: ha abbahagyják, elmúlik.

ÚJSÁGÍRÓ KERESTETIK!

A Balatoni Úttörőváros könyvtára pályázatot hirdet úttörők részére. A jelentkezők közül száztízen vehetnek részt, az 1987. június 15. és június 20. között megrendezendő újságírói, csapatlap szerkesztői szaktáborban.

A pályázatra jelentkezhetnek azok az úttörők, akik iskolai újságot, csapatlapot szerkesztenek, vagy valamelyik lap rendszeres tudósítói.

A pályázóktól az alábbi anyagok beküldését várják:

- a jelentkezési lapot, amely tartalmazza a pályázó nevét, születési évét, állandó lakcímét, iskolája nevét és címét, a lap címét, amelybe ír, vagy ahol szerkeszt,
- két, rövid terjedelmű, önálló írást, tetszőleges műfajban.

A pályázat beküldési határideje 1987. április 1. Cím: Balatoni Úttörőváros Könyvtára, 8250 Zánka-Úttörőváros. A pályázóknak május 31-ig visszajelzést küldenek.

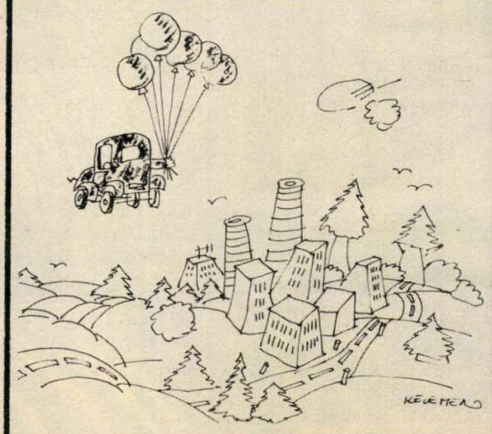

Energiatakarékos típus

Ezek a gyerekek, tudják már, mi a siker. De táncaikkal, dalaikkal, mégsem elsősorban a sikerért, hanem hagyományaik megőrzéséért lépnek színpadra, vagy a kamerák elé...

CSICSES-BABA ÉS SILLADRI

Százhetvenhat gyerek jár a falu iskolájába. Nem tudni merre repíti majd őket az élet, de közülük harmincketten elszakíthatatlan szálakkal kötődnek Izményhez

Mosolyognak a lányok. Szívesen énekelnének még valamit a lakodalmasból, vagy a fonósból, ez utóbbit nem is olyan régen tanulták. Gyakorlott dalosok, gyakorlott táncosok ők, nem is volt sok gondjuk az új műsorral sem. No meg látták már éppen eleget a felnőttek csoportjától a fonóst, elegendő volt három-négy kiadósabb próba, és ment minden, mint a karikacsapás.

Azaz, hogy mégsem . . .

— Az orsózás sehogy sem akart sikerülni — ingatja a fejét Takács Tünde. — Gyakoroltuk, gyakoroltuk, de csak nagy sokára futottak le az első vékony fonalszálak a rokka orsójáról. Mert hát nekünk ilyesmit is meg kell tanulni.

Hetente egyszer jönnek össze, egyszer próbálnak. Nem akarom elhinni. Az izményi együttes országos hírű. Még 1978-ban történt, hogy megnyerték a Röpülj pávát, szétröpítve ezzel a szélrózsa minden irányába a kis hatszáz lelket számláló falu nevét. Azóta nem kopott meg a csoport híre, újabb és újabb generációk vették át egymástól a stafétabotot. Ma harmincöt felnőtt és harminckét úttörő tagja az együttesnek, szerepelnek folktalálkozókon, különböző ünnepeken, és szerepelnek a televízióban is, meghozzá egyre többet. Hogy lehet ezt a színvonalat heti egy próbával tartani?

— Nálunk elsősorban az idősebbektől tanulnak a kezdők — mondja Csiszár Ambrusné óvónő, az együttes vezetője. — Jönnek a harmadikosok, jönnek a negyedikesek, és ellesik a táncot a nagyoktól. Ha nem úgy megy valami, ahogy kell, hát Bori néni segít nekik . . .

Bori néni, azaz Szűcs Jánosné takarítónő az izményi iskolában. Ő varrja a gyerekek szépséges, széki világot idéző jelmezeit, ruháit, mindenhová elkíséri az együttest, segít öltözni a dalosoknak, táncosoknak.

— Ez is kell a sikerhez — emeli fel mutatóujját Bori néni, aki persze táncban, dalban ugyanolyan jártas, mint a varrás művészetében. Előfordult már, hogy az énekórára is behívták, mert valami eredetit, valami hamisítatlant akart hallani az osztály.

A heti egy próba tehát afféle formában tartó gyakorlás. A kezdő hetekig, hónapokig kísérgeti az együttest, áll a fal mellett, nézi, hallgatja a többieket.

— Így van ez — bólint Állinger Violetta. — Sokáig nem mertem a táncosok közé állni, aztán egyszer elszántam magam, akkor meg már vitt a lábam. Persze, előtte gyakorolgattam otthon is, nehogy fölbukjanak bennem a többiek.

Izmény szereti a táncosait. És szereti azokat a gyerekeket is, akik a közeli Györéről járnak a csoportba. Errefelé ma is él például a maszkázás szokása. Egy-egy házhoz a disznóvágás végére toppannak be a különböző maskarákba öltözött dalosok, máskor meg karácsony estéjén érkeznek a gyerekek, hogy szép székely énekkel tegyék még fényesebbé az ünnepet. Mindenütt alma, sütemény a jutalom, közönyt, figyelmetlenséget sehol sem kapnak. No meg aztán ott a szüreti

CSICSES-BABA ÉS SILLADRI

mulatság, amikor az utcán járják a forgóst, és sokszor ők kezdik a táncot az iskola családi klubdélutánjain is.

Büszke a falu az együttesre. Nemcsak a díjak, a sikerek, a hírnév miatt... Hanem azért, mert kincset őriz a csoport. Kincset, melynek értékeit a rohanó kor, a megannyi szórakozási lehetőség, az oly gyorsan változó világ sem tudja kikezdeni.

— Én például most bukovinai székely népmeséket olvasok — meséli Bálint Elvira —, és biztatok másokat is, hogy vegyék kezükbe ezt a könyvet. Készítünk mi itt egyébként játékokat is, csicses babát, gyufa babát, megtanuljuk a rovásírás jeleit, sőt elhatároztuk, hogy csinálunk majd otthoni kapunkra olyan kis faragott táblát is, amin rovásírással áll a család neve.

Persze, hogy mi mindennel foglalkoznak még a táncon kívül a csoport tagjai, azt most nehéz lenne hirtelenjében felsorolni. Bartos Tilda például tagja az iskolai számítógép-szakkörnek, s mostanában olyan programon töri a fejét, amellyel sok matematikai művelet egyszerűbben is megoldható lenne. Hilda persze nemcsak a programon, hanem a nyolcadikosok nagy sorskérdésén is töpreng.

— A bonyhádi gimnáziumba adom be a jelentkezési lapomat, ha fölvesznek, bejárok majd mindennap Györéről. Tudom, a középiskolában már sokat kell tanulni — mondja a barna hajú lány —, de egy feszes tempójú hét után annál nagyobb kedvvel jövök át majd az együttes próbájára.

Hilda szerint borzasztó rossz lesz majd annak, akit annyi év után a sorsa mégiscsak elszakít a csoporttól. Bólint erre a hatodikos fiú, Bálint Zsolt is, mert lehet, hogy éppen ő lesz az, aki Izménytől, Györétől a legmesszebbre kerül. Autószerelőnek készül, s vajon ki tudná most előre megmondani, hogy hol, melyik szakközépiskolában vagy szakmunkásképzőben írják rá majd a felvételi lapjára az „igen"-t...

Zsolt távozása egyébként komoly veszteség lenne. Ez a fiú nemcsak remekül megtanulta az egyes táncok alaplépéseit, hanem ragyogóan rögtönöz is. Márpedig a rögtönzés a székely legényes sava-borsa, ott mutathatja meg igazán a táncos, hogy mit is tud valójában.

— Kerüljek akár Pécsre, akkor is vissza fogok járni — legyint egyet Zsolt. — Elvégre a felnőtt csoport tagjai is afféle visszajárók, azért is tartják a hét végén a próbáikat.

Közben megérkezik Laci bácsi. Hatvankilenc éves, 1980-ban lett a népművészet mestere. Ahogy ő mondja, még otthon, Andrásfalván tanult meg hegedülni, azóta nem múlik el este, hogy ne húzna el néhány dalt.

— Kottába én soha bele nem néztem — hangol Laci bácsi, azaz László László, aztán húzza a friss talpalávalót. Felragyog a szeme, ahogyan a lányok belekezdenek a jellegzetes székely táncba, a silladriba. Laci bácsi pedig húzza, húzza, jól megcifrázza itt-ott a dallamot, legyen minél pezsdítőbb a tánc. Az úttörőcsapat fészke, a szépen rendbehozott parasztház üres szobája megtelik élettel. A dalt hallani még az udvar végében is.

Sinkovics Ferenc

Fotó: Tóth András

CSALÁDRÓL, HITETLENSÉGRŐL, OSZTÁLYFŐNÖKRŐL

BIZALOMM

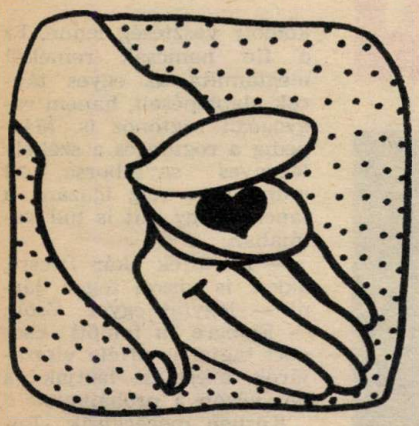

KEVÉS AZ IDŐNK SZERETNI EGYMÁST — Tudod-e, kedves ismeretlen, hogy nem hat teljes hónap, de egyetlen nap, egyetlen óra is milyen végtelen lehet? Különösen akkor, ha kapcsolatotok a kezdet kezdetén tart. Kérdésedre nehéz okos választ adni, hiszen te magad írod, „egy lánynak nem illik fiú után járnia". Szépen fogalmaztad meg vágyaidat is: kevesebb kell, mint nagy szerelem, de több, mint közönséges barátság. Nem lehetne, azt a bizonyos kagylót, amit a ballagásra szántál, már most odaadd a fiúnak? Ahogy fogadja az ajándékodat, abban benne lesz a válasza.

GIMNÁZIUM — Próbáld meggyőzni a szüleidet a választásod helyességéről. Mi sem értjük, miért kellene eleve feltételezni, hogy úgyis rosszabbul tanulnál. Ha mégsem sikerül szüleiddel közös nevezőre jutnod, akkor bizonyíts az egészségügyi szakközépben. Tanulj olyan jól, hogy esetleg folytathasd a gimnáziumot, vagy hogy a szakközépből is fölvegyenek az egyetemre (amennyiben oda pályázol).

MR — Abban, hogy a lányok előbb vagy utóbb menstruálni kezdenek, nincs semmiféle titok. Természetes élettani jelenségről van szó, amiről lányok és fiúk egyaránt tudhatnak, mi több: tudniuk is kell, merthogy testünk ismerete része kulturáltságunknak. Az olyasfajta kiteregetése a dolgoknak, ahogy ezt osztálytársnőtök tette, természetesen otromba és méltatlan egy lányhoz. Különösen azért, mert fölösleges hangoskodásával egy másik lányt hozott nehéz helyzetbe. Se a kiközösítés, se a lelkifröccs nem segíthet. Kérjétek meg osztályfőnöktöket, vagy valamelyik tanárotokat: az egész osztály előtt mondja el, mi is ennek az élettani jelenségnek a lényege.

MOST KORAI, VAGY NEM KORAI? — A szerelem korai, a barátság nem.

„PÉLDAKÉP" — Bár úgy lehetne, ahogy reméled: egyetlen szavunkba kerül, és megszűnik minden ivászat... Sajnos ekkora hatalma senkinek sincs. Mi több: sokszor még felnőtt emberek is tehetetlenül állnak az alkohol következményeivel szemben. Jól tudjuk, naponta mennyi gyötrelmet, szorongást és fájdalmat okozhat egy család, a gyerekek életében — mint esetedben is — az italozó, és önmaga méltóságát feladó apa. Talán ha józan pillanatában tudnál beszélni vele, s megértetnéd, nem „példaképre", hanem nagybetűs PÉLDAKÉPRE van szükséged, s azzal, hogy ő méltatlan erre a szerepre, milyen lehetőséget játszik el, talán tudnál rá hatni. Édesanyáddal közösen gondolkodhatnátok el azon: mi váltja ki újra meg újra az italozást? Munkahelyi gondok? Szeretet hiánya? Egyedüllét? S ha így rátaláltok az okra — mert valamilyen indítéknak lennie kell — esetleg még segíteni is tudnál édesapádnak.

5—7—7 — Az „angyali lánynak" döntenie kell. Bízzál benne, hogy téged választ.

HIDD EL NEKEM:... — Mi elhisszük, csakhogy neked nem előttünk, édesanyád előtt kell bizonyítanod, hogy igazat mondasz. Sajnálatos, hogy ő nincs nagyobb bizalommal irántad. Bár, aki már egyszer „megégette" magát, annak a másik hitetlenségével számolnia kell. Ne akarj mindenáron bizonyítani! Légy következetesen őszinte, előbb-utóbb hinni fognak neked. Mércédet te magad állítsd fel, mégpedig úgy, hogy saját képességeidnek megfelelően teljesítsd. Persze, ha képességed csupa ötösre jogosít fel, úgy legyen az a mérce!

REMÉNYTELEN? — Az. Ha a lány a számtalan levél egyikére sem válaszolt, a találkozókra el sem ment, és semmi tanújelét nem adta figyelmének, akkor egyet tehetsz: keresel egy olyan lányt, akinek a számára te vagy a fontos.

TAPINTATOSAN — Tisztességes dolog tőled, hogy még a történtek után is a barátnőd érdekeit tartod szemed előtt. Családi helyzete valóban nem könnyű, ám ez nem ok arra, hogy elkövesse mindazt, amit leírtál. Ha mégis tapintatosan akarsz félrehúzódni, hát próbálj minél kevesebb időt fordítani rá. Ám, ha úgy érzed, hogy él még a barátság szikrája, még egyszer próbálj beszélni vele.

SZERET, VAGY NEM SZERET — Nem gondoljuk, hogy családi körülményeid befolyásolnának abban egy lányt, hogy szeressen. Sőt, ha érezzük, hogy a másiknak szüksége van ránk, még erősítheti is az érzelmet. Azt már inkább el tudjuk képzelni, hogy külsőd nem tetszik valakinek, ez végül is ízlés dolga! Hiszen miért van az, hogy elcsodálkozunk mások választásán? (Lehet, a többiek éppígy csodálkoznak a miénken!) A fényképedet nézve, nem tartjuk megalapozottnak a lány döntését, és kívánjuk neked, hogy találj olyan társat, aki nem csupán a külsőt nézi. Amennyiben az eddig alkalmazott fogyókúra nem vezetett eredményre, fordulj orvoshoz, bizonyára tud segíteni.

TUTTI-FRUTTI — Tizenhárom éveseknek még fontosabbnak tartjuk

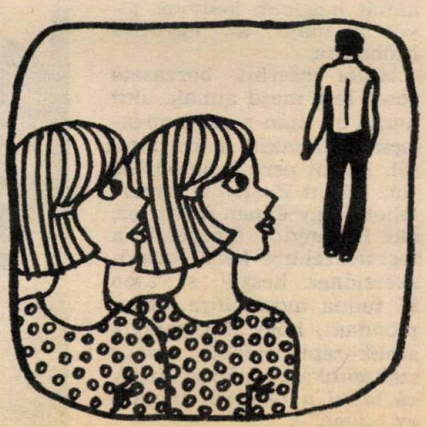

AL

a barátságot, mint a szerelmet. Éppen azért, ahogy írjátok: „Barátainkat úgy veszítjük el, hogy a barátságból szerelem lesz". Nem hinnénk, hogy „természet", inkább egyszerűen neveltetés dolga, hogy két tizenéves — még ha ikrek is! — meg tudnak-e lenni fiúk nélkül vagy sem. Olyan fiúkra meg egyáltalán nincs szükség, akik ugyan rendesek, „csak túl buzgók szexuális téren".

A LEGBÁNATOSABB LÁNY — Olvasd el a „PÉLDAKÉP" jeligére adott válaszunkat. Az üzenetet számodra azzal egészíthetnénk ki: ha tarthatatlannak érzed helyzetedet, édesanyáddal együtt keresd föl a tanácsgyámügyi előadóját. Ő segítségetekre lesz abban, hogy édesapádat megmentsétek. Szorítunk neked!

ADJ TANÁCSOT — Nem hisszük, hogy beszédhibád a tájszólásból ered. Mindenképp javasoljuk a logopédus segítségét, nincs korhoz kötve a szakember tanácsa! Természetesen magad is javíthatod saját beszédedet. A hangos verstanulás (tükör előtt, vagy magnóval) eredményes lehet. A legfőbb, hogy ne zavarjon, ha hibázol. Ne félve állj a többiek elé, s ez már fél siker lehet.

11 ÉVES VAGYOK — Ne légy féltékeny, és ne is írj leveleket. Korainak tartjuk számodra az efféle érdeklődést. Barátokat meg minden levelezés nélkül is találhatsz magadnak.

FÉLEK — Ne félj. A magad megnyugtatására fordulj orvoshoz, aki majd bizonyára elmagyarázza, hogy semmi alapja a kisebbségi érzésnek. Ki előbb, ki utóbb érik, ettől még senki se lesz se több, se kevesebb.

KÉZTÖRÉS — Reméljük ráismersz a válaszra, mert a szeretett lány neve helyett magunk választottunk új jeligét. Nem hinnénk, hogy a lány azért nem válaszol, mert annak idején eltörted — véletlenül — a karját. Az már valószínűbb, hogy nem kíván barátkozni veled. Ezt mutatja az is, hogy visszaküldte az ajándékot. Igaza volt. Ebben a korban fölösleges az effajta adakozás,

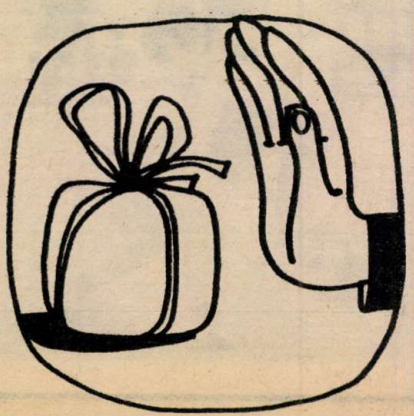

és senki szeretetét nem lehet megvenni. Ne bántson a dolog, s még ha fáj is: a lány karakánul viselkedett.

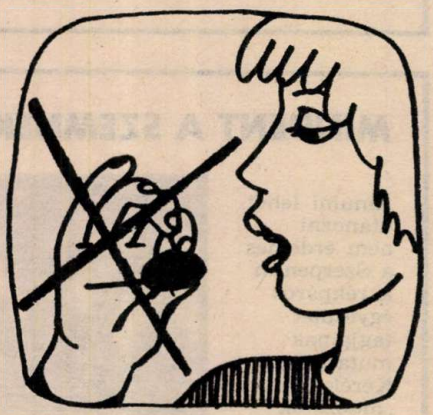

A TESTSÚLYOM MIATT? — Nem tudjuk. Az 56 kg önmagában se sok, se kevés. Vedd a magasságodat, abból vonj le százat, és a maradékból még vegyél el húsz százalékot. Az így kapott szám adja meg nagyjából az ideális súlyodat. Ennek alapján te magad döntsd el, hogy ez sok vagy kevés. (Számoljunk visszafelé: az 56 kilogrammhoz legalább 170 cm magasnak kellene lenned!) Amennyiben túlsúlyos vagy, úgy rendszeres testmozgást, csökkentett kalóriatartalmú étkezést ajánlunk. Nem éhezést, hanem egy rendszeres, vitamindús, ám zsír- és szénhidrátszegény étrendet. Külön felhívjuk a te figyelmedet is a „nassolás" veszélyeire. Mit sem ér az igyekezet, ha enni ugyan nem eszel, de öntöd magadba a kólát (és egyéb üdítőket), csokoládét majszolsz, és cukrot szopogatsz. Elsősorban ezekről mondj le. És ne félj attól, hogy testsúlyod határozza meg társaid közeledését. Biztosak vagyunk leveled alapján abban, hogy kedves, szeretetreméltó teremtés vagy. Akinek még annyi akaratereje is van, hogy lefogyjon!

T—T — Állj oda a lány elé, és hívd meg, mondjuk moziba. Vagy sétálni. Vagy kezdj el beszélgetni vele. Ha nem utasítja vissza a mozit, a sétát vagy a beszélgetést, akkor minden lehetséges. (Bár a lányokat ismerve: ha visszautasítaná, talán még akkor is . . .)

H. E. G. — Beszéljetek osztályfőnökötökkel, kérdezzétek meg az ő véleményét, mert is „rúg ki" rátok. Tisztességgel elismeritek: ti is „sárosak vagytok" egynémely dologban. Lehet hát min változtatni. Szép, hogy véditek a levélben a két — úgymond — ártatlanul szenvedőt, de ha valóban nem ők, hanem mások követték el a nyakukba varrt csínyt, miért nem álltok ki nyíltan az igazság mellett? Meggyőződésünk, ha ti változtattok magatartásotokon, más lesz az osztályfőnök hozzáállása is a dolgokhoz. Ha mégsem, akkor várjuk újabb leveleteket. De az első és legfontosabb lépés legyen a tiétek.

ALJAS CÉLZÁSOK — Te magad tetted ki magad az „aljas célzásoknak" azzal, hogy olyat kötöttél barátnőd orrára, ami igazán nem oda való. Most viseld ennek következményét hősiesen. (Helyedben azért váltanánk néhány szót a másik barátságával visszaélő állítólagos barátnővel is!).

MIT TEGYEK!! KÉRLEK SEGÍTS!! — Ne zavarjon mások csúfolódása, de ha nehezen viseled, hát kérd meg testnevelődet, hogy felvehess egy zártabb dresszt. Amit meg a fiúról írtál, nagy butaság. Mi lenne, ha mindenki altatót szedne be, ha egy fiú nem szól hozzá, nem hívja sehová. Légy türelmesebb, jön majd egy olyan, aki bátrabb lesz.

KIKI — Légy férfi, és vallj!

KÜLÖNÖS HELYZET — Megkaptuk szemrehányó soraidat, de már többször írtuk: a lapban kevés levélre tudunk válaszolni. Biztosabb az, ha valaki levélben vár tanácsot. A lapban közölt válaszokhoz a leveleket valóban „szimpátia" alapján választjuk ki, bár a szót nem biztos, hogy egyformán értjük. Számunkra az a levél kedves, amelyből kiderül, hogy a gondokkal birkózó elsősorban maga igyekszik változtatni helyzetén, s ehhez kér tőlünk segítséget. Csakhogy a te leveledben még a gondot sem találtuk. Inkább egy ráérős kislányt olvastunk ki belőle, aki unalmában olyasmin járatja az eszét, amivel ráérne még.

Várjuk leveleiteket. Címünk: 1397 Budapest, Jászai Mari tér 5. A borítékra írjátok rá: Bizalommal. S azt, hogy levélben vagy a lapban vártok feleletet.

ZSIBONGÓ

A FARSANG HAVA

Február a farsang hava. Te milyen álarc mögé bújnál a legszívesebben?

EGY KÉP – EGY MONDAT

Lehet, hogy ők is Jakabházy tanár úr korisulián nevelődnek?

MINDENT A SZEMNEK

Ámulni lehet, utánozni nem érdemes a Szerpentin kerékpáros egyesület tagjainak mutatványát. Kerékpározni „áldozatok" nélkül is lehet.

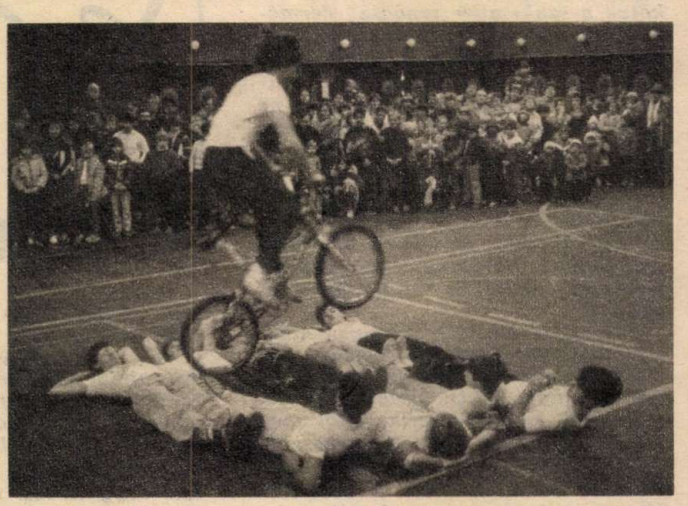

GRUND-BIRKÓZÓ PARÁDÉ

Januárban a Ganz-MÁVAG Kőbányai úti sporttelepén az országos döntővel sikeresen befejeződött a Budapesti Birkózó Szövetség még 1986-ban meghirdetett grundbirkózó parádéja. A döntőbe hat iskola csapata jutott. A tíz súlycsoportban kiírt verseny győztese a Salgótarjáni Petőfalvi Lajos Általános Iskola csapata lett.

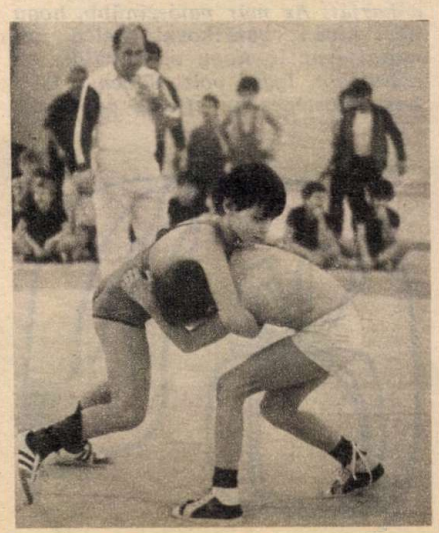

HOGY SZÓL A HAVASI KÜRT?

Ezt próbálgatják a tanulók azon a kiállításon, amelyet az erdélyi népművészet tárgyaiból rendeztek a fővárosi Sütő utcai Általános Iskolában.

A PAJTÁS MEGKÉRDEZTE...

... mit is tartalmaz a „Levelek a szülőkhöz" program?

Válaszol: Mészáros Árpád, az Állami Ifjúsági és Sporthivatal munkatársa:

— A nemzetközi gyermekév alkalmából, 1979-ben sok jó ötlet, kezdeményezés született. Hogy mindez az ünnepi időszak elmúltával ne feledjtődjön el, ezért hoztuk létre a Gyermekügyek Bizottságát. Ebben a bizottságban a korosztály körül dolgozó orvosok, pszichológusok, pedagógusok kaptak helyet. Az ő javaslatuk volt, hogy alakuljon egy olyan munkacsoport, amely a legkisebbekkel foglalkozik. Elsőként a 0—3 évesekre gondoltunk, utánuk következnek a 3—6 évesek. Ezek a bizonyos levelek róluk íródtak, és a szülőkhöz szólnak. Ám azt sem tartjuk korainak, ha a tizenévesek is megismerik a levelekbe foglalt tanácsokat. Hiszen nem rossz tudni, mi is a tennivaló a kisebb testvér körül. Már csak azért sem, mert a mai tinédzserek maguk is szülők lesznek egyszer.

TORNA A FA ALATT

Ötvenmillió forintos költséggel épült fel Gárdonyban az az új általános iskola, amelyben a nyolc tanterem és kilenc szaktanterem mellett úttörőszoba és könyvtár is található. No meg, az a 24×30 méteres faszerkezetes tornaterem, amelyben igazán öröm lehet tornázni.

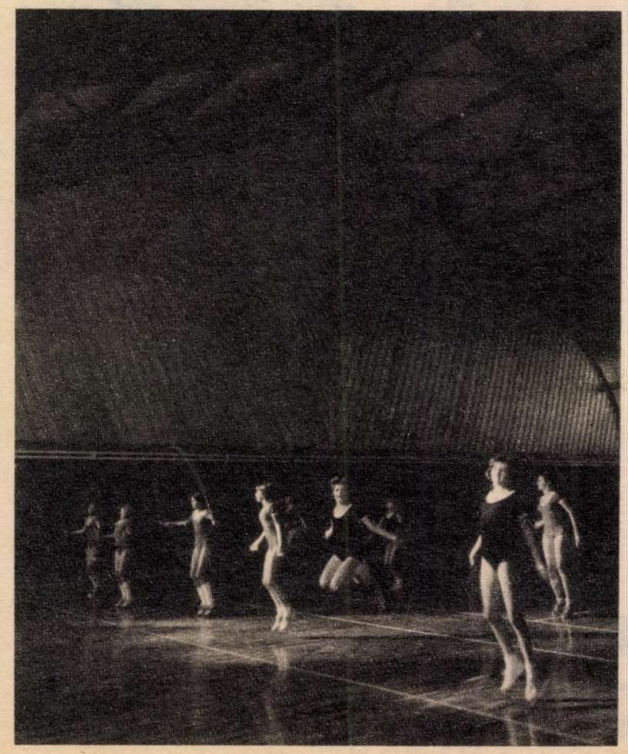

GAZDAGABBAK LETTEK!

Háromszáz számítógéppel lettek gazdagabbak az általános iskolák az elmúlt évben annak az akciónak a révén, amelyet a ráckevei Aranykalász Tsz kezdeményezett „Számítógépet az iskoláknak" jelszóval.

ZSIBONGÓ

MEG AKARTAM HALNI...

Néha kegyetlenek tudnak lenni a gyerekek. Nagyon kegyetlenek. Az iskolában kilopták a táskámból egyik kislánykori fényképemet, amit akkor készítettek rólam, amikor még nagyítós üvegű szemüveget viseltem, hogy javuljon a látásom. A hátuljára ráírták: „Százszemű béka." Talán nem is törődtem volna az egésszel, ha hazafelé menet a padtársam el nem árulja, hogy éppen Karcsi tette ezt, aki velem járt. Annyira bántott a dolog, hogy visszafordultam. Előbb a pinceklubban néztem körül, aztán Karcsiéknál, de már otthonról is továbbment. Édesanyja azt mondta, hogy a kiserdőnél találkozik valakivel. A szánkódombnál leltem meg. Egy nyolcadikos lány társaságában ereszkedett le a magasból.

Félrehívtam. Sejthette, hogy mit akarok, mert igyekezett másfelé terelni gondolataimat.

— Hű, de tépett vagy. Talán csak nem kergetett meg valaki?

Elsírtam magam.

— Miért csúfolsz te engem?

— Csúfollak?

— Igen. A hátam mögött röhögtettél ki az osztállyal.

— Mikor?

— Tudod te jól.

— A fénykép miatt vagy úgy oda? Kincses vette ki a táskádból.

— De te firkáltál rá.

— Felejtsd el.

— Tehetek én arról, hogy szemüveges vagyok? A látással nem illik viccelődni. Különben is, ha valaki békának tart valakit, azt nem kísérgeti.

— Én? Téged?

— A múltkor is elkísértél, amikor sötétedésig tartott az őrsi.

— Teca is ott volt.

— A tanyánkig jöttél. A barátnőm sokkal messzebb lakik.

— Tudod jól, hogy utána más srác is fut. Nem akartam, hogy megtudják a többiek.

Úgy éreztem, mintha fejbe kólintottak volna. Valami sértőt akartam válaszolni, de megbénult a nyelvem, egy hang nem hagyta el a számat.

Némán néztem vele farkasszemet. Hogyan változhat meg valaki enynyire egyik napról a másikra? Anyu szerint azért vállalta el tavaly nyáron, hogy kihajtja a tanyai legelőre keresztanyja tehenét, hogy a vakáció idején is találkozhasson velem. Most meg... Emlékkönyvemben őrzöm néhány pad alatti levelét. Soha meg nem kíséreltem volna, hogy verset írjak, ha nem küldi el a költeményeit. Vagy azokat se nekem írta? Az ember érzése időközben megváltozhat, a legjobb barátságok is felbomolhatnak, s mindig annak a legrosszabb, akit ott hagynak. A napnál is világosabb volt számomra, hogy Karcsi felmondta a barátságot, csak azt nem értettem, hogy miért ilyen durván. Miért akar elrontani mindent...

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

Hazafelé menet kerülőutat tettem, Tecának akartam elsírni a bánatomat, de a tanyájuk előtt meggondoltam magam. Tudtam, hogy Karcsi csak kitalálta, amit a barátnőmről mondott. A lelkem mélyén azonban már nem bíztam úgy benne. Anyunak öntöttem ki a szívem. De annyira el volt foglalva a kistestvérem fürdetésével, etetésével, hogy jóformán oda sem figyelt rám.

Korán feküdtem le, de csak forgolódtam az ágyban. Ha egy pillanatra mégis elszundítottam, nyomban felriadtam. Amikor reggel anyu meglátta seszínű arcomat, a sötét karikákat a szemem körül, annyira megijedt, hogy visszaparancsolt a takaró alá. Tecával üzent osztályfőnökömnek, hogy nem megyek iskolába, mert beteg vagyok. A kishúgom örült, hogy végre napközben is lesz, aki szórakoztassa, de ahhoz sem volt erőm, hogy arrább tegyem a játékát.

Egy hét kellett ahhoz, hogy összeszedjem magam. Az iskolában meglepő hír várt. Karcsi szüleivel végleg elköltözött a községből.

— Most értem csak, hogy miért bohóckodott a fényképeddel. Meg akarta könnyíteni számodra az elválást — vigasztalt Teca.

— Sikerült neki. Elérte, hogy soha többé ne higgyek a fiúknak — feleltem.

— Hülyeség ilyesmit még gondolni is. Nagyon sok a rendes srác.

Szinte szóról szóra ezt hallottam anyutól is. De ő megtoldotta kedvenc szólásmondásával: egyszer minden zsák megtalálja a saját foltját.

Csakhogy én se zsák, se folt nem akarok lenni. Az is elkeserít, ahogy élünk. Anyu másoknak büszkén emlegeti, hogy a semmiből teremtettünk otthont a szőlősoron, de apuval amiatt pöröl, hogy mindenünk rámegy az új tanyára. Ha van egy kis ideje, odaül az öreg varrógép elé, hol az egyik, hol a másik ruháját alakítja magára. Azokban jár most is, amit még lánykorában, vagy az esküvőjén nászajándékba kapott. Csonkig koptak a fakanalai, foltozott a legtöbb fazeka, de nem dobja ki. Amit a kosztpénzből leszakít, azt az építkezésre teszi félre, vagy nekünk vesz ruhát.

Az igaz, hogy a tanyát a saját két kezünkkel húztuk tető alá. De még csak a nagyszoba lakható. A konyhában lehet főzni. A kisszobában, ahol én alszom, vakolatlanok a falak. És nekem úgy tűnik, hogy még nagyon hosszú ideig azok is maradnak.

Anyu, apu és talán még a húgom is ragaszkodik a szőlősorhoz. Csak én kívánkozom el innen. Ha délutáni foglalkozás van az úttörőcsapatban, vagy ünnepség az iskolában és ránk sötétedik, Tecával sem merek végigmenni a szőlők között. Szüret után, amikor a présházak pincéiben forrni kezd a bor, megszaporodnak a részegek, akik a gyereklányokra is képesek ráijeszteni.

Sohasem voltam bővében az önbizalomnak. Karcsi azonban az utolsó szikrájától is megfosztott. Odáig jutottam, hogy felelésre is alig merek jelentkezni, pedig a felvételihez fontos lenne a jó jegy. Hogy rontottam, azt abból sejtettem, hogy az igazgató bácsi megállított, és azt tanácsolta, jobb lenne, ha a közgazdasági technikum helyett elsőnek a kereskedelmi szakmunkásképzőt tüntetném fel a felvételi lapomon.

Akkor szaladt ki teljesen lábam alól a talaj, amikor apu felülvizsgálatra vitt, és a főorvos visszavetette velem a nagyítós szemüveget. „Folytatódik minden, újra csúfolnak" — gondoltam.

Este megvártam, hogy szüleim elaludjanak, aztán hozzáláttam a búcsúlevelek írásához. Ahhoz, amelyiket a televízió Vers mindenkinek műsorszerkesztőjének címeztem, mellékeltem egy verset is. Arra kértem, hogy közölje. Talán azért, hogy maradjon utánam valami, ha meghalok. A vers nem került műsorra. De postafordultával válasz érkezett. És a szerkesztő az iskolánál is érdeklődött felőlem. Mindenkit megdöbbentett, hogy milyen sötét gondolatok foglalkoztatnak, hiszen idáig úgy tartottak számon, mint akivel nincs különösebb baj.

Egyszerre megváltozott körülöttem minden. Mértanból, ami a leggyengébb pontom, több segítőm akadt. Géza bácsi, az osztályfőnökünk maga elé ültetett és azt mondta:

— Eldobni az életet? Nagy ostobaság! Hogyan juthatott eszedbe, hogy ilyen könnyen feladj mindent? A bántást is addig lehet jóvátenni, amíg él az ember. Csak addig! Félre a nyafogással. Most az lebegjen a szemed előtt, hogy felvételizned kell a technikumba. És ennek sikerülnie kell! Érted? Sikerülni!

Teca barátnőm délutánonként többször is átugrik hozzám beszélgetni, játszani. Éjszaka pedig arra ébredek, hogy apu vagy anyu oson be a kisszobába, ágyam fölé hajol, hogy meggyőződjön, jól vagyok-e.

Jólesik a figyelmesség. De akaratlanul is eszembe jut, miért kell ahhoz búcsúlevél, hogy fontos legyen valaki, hogy törődjenek vele...?

Lejegyezte:
Faragó György

A szerkesztőség megjegyzése: az osztályfőnökkel nagyon egyetértünk. De kíváncsiak vagyunk a ti véleményetekre is. Írjátok meg!

FÜRKÉSZŐ

ROVATVEZETŐ: MONTSKÓ ÉVA

A FELNŐTT KUTYÁK sohasem bántják a kölyköket. Ezt a mindennapos tapasztalatot az állatlélektani megfigyelések is megerősítették. A kölyökkutyáknak olyan sajátos viselkedési formáik vannak, amelyek jól megkülönböztetik őket a kis termetű, de felnőtt ebektől. Ezeket az akaratlan jelzéseket az öregebbek mindig megértik, és még akkor sem harapják meg durván a kölyköket, ha azok szemtelenül ingerkednek velük játszadozásaik során.

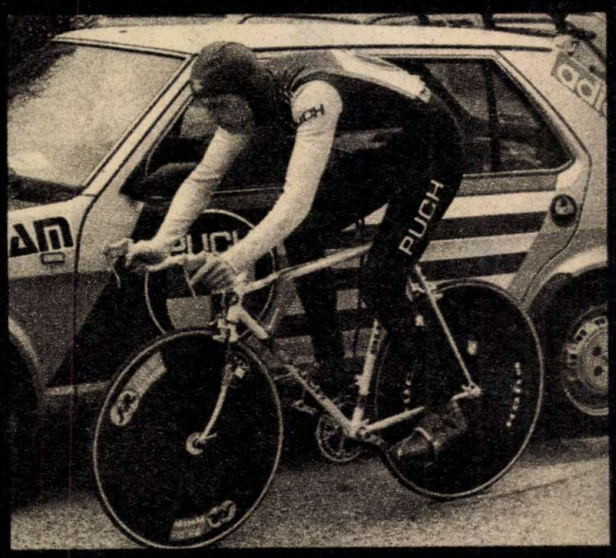

A VILÁG LEGKÖNNYEBB KERÉKPÁRJA Roland Königshoferé, az 1985-ös pályavilágbajnok kerekezőé. A szénszálból készült kerékpár súlya másfélkét kiló között van. A telekerék – amelyben a küllők merevítő szerepét a kedvezőbb légellenállású fólia tölti be – olyan anyagból készült, amelynek súlya mindössze 200 gramm négyzetméterenként.

A JÁTÉKOS GYERMEKEKBŐL lesznek az alkotó felnőttek – állapították meg a pszichológiai felmérések. A gyermeki kreativitás ugyanis – ha más formában is –, a későbbi életre is kihat, s a munkateljesítményeknek is meghatározó eleme. Az alkotó munka, az izgalmas feladatok megoldása a felnőtteknek is örömet ad, s ebből a szempontból nagyon is hasonló a játéktevékenységhez.

A TÉL ÖRÖMEI közé tartozik – a sielés, szánkózás, korcsolyázás mellett – a havas táj szépségének élvezete is. A mindent beborító fehér takarót parányi hókristályok milliárdjai alkotják. Minden egyes hókristály hatszögletes szimmetriájú – ez csak mikroszkópban látszana –, de kialakulási körülményeitől függően másmás mintázatú. Nincsen két tökéletesen azonos felépítésű hópihe a földön, hiszen a kristálykák mikrokörnyezetében lévő parányi különbségek (hőmérséklet, nyomás, páratartalom, por stb.) már jelentős eltérést okoznak a kialakuló hókristályok felépítésében.

AZ EGYIK LEGGYAKRABBAN használt kísérleti „állat" a tojás, azaz a csirkeembrió. Kiváló táptalaj ugyanis a mesterséges:n beleoltott kórokozók, vírusok és baktériumok számára, s remekül lehet benne vizsgálni a gyógyszerek és más hatóanyagok által előidézett változásokat. A laboratóriumi gyakorlatban egyre inkább terjedőben van az a törekvés, hogy lehetőleg ne élő állatokkal, hanem szövet- és sejttenyészetekkel kísérletezzenek.

A FUTÓCIPŐK DIVATJÁT már a számítástechnika is formálja. A PUMA RS komputeres cipőhöz egy beépíthető érzékelőt és számítógép-programot is adnak. A személyi adatok és bizonyos futási jellemzők betáplálása után így a számítógép rögzíti a cipőben lefutott távot, sebességet, és az elhasznált kalóriákat is. Mindezek alapján a számítógép hasznos tanácsokat ad a sportolónak az edzés elvégzéséhez.

A SVÉD GYERMEKEKNEK jó dolguk van: annyi édességet, csokoládét ehetnek, amennyi belejük fér. De csak a hét egyetlen napján, vasárnap. Más napokon ugyanis nem engedélyezett a nassolás. Ezt az újfajta torkosodási módszert kedvező tapasztalatok kísérik, hiszen a gyerekek édességigénye sem szenved hiányt, és a rendszeresen fogyasztott cukorka, csokoládé, dobostorta stb. sem fenyegeti a szuvasodásra hajlamos fogakat, és a hájasodásra kész szöveteket. Hiszen – valljuk meg őszintén –, ki tud egyszerre túl sokat elfogyasztani bármilyen finom csemegéből is?

A LEVELEK ÚTLEVELE

Látszólag apró és jelentéktelen. A valóságban azonban gyűjtők millióit rabul ejtő alkotás. Mini grafika, mely művészi munka eredménye. Szigorú biztonsági intézkedések mellett nyomott értékpapír. Vagyonokat érő régiség, vagy filléres segítség a levelezéshez

Különös hirdetés jelent meg 1841-ben az angol „Times" című lapban. Egy fiatalember megpróbált annyi bélyeget szerezni, amennyivel a szobáját ki tudja tapétáztatni. Ma ez a világ legdrágább szobája lenne, ha a bizarr ötlet megvalósul. A legrégebbi bélyegek ugyanis felbecsülhetetlen értéket képviselnek.

1840. május 6-án jelent meg a Viktória királynő arcképét viselő első bélyeg a világon.

A megjelenést engedélyező angol honatyák nem is sejtették, hogy a bélyeg milyen szédítő karriert fut majd be szerte a világon. Jócskán megnövelte és meggyorsította a levelezést, megkönnyítette a nehézkes postaforgalmat. Rövid idő alatt elterjedt, gyűjtők milliói váltak rabjává.

Magyarországon Kossuth javaslatára a független kereskedelmi minisztérium kezdte meg egy önálló, magyar postabélyeg előkészítését Than Mór festőművész tervei alapján. A magyar bélyegek legértékesebb darabjai lehetnének ezek, ha nem ért volna véget oly tragikusan a magyar szabadságharc.

A bélyegek kiadásának joga hazánkban a Magyar Postát illeti meg. A mindenkori elnök hagyja jóvá — szakértők széles körének javaslatai alapján —, hogy mi legyen a témája, milyen eljárással készüljön, s hogy hány példányban jelenjen meg, kerüljön forgalomba.

Témájára bárki tehet javaslatot. Sok-sok gyerektől is érkezett már jó ötlet. A javaslatokat a posta összegyűjti, rendszerezi és a Kibocsátási Tanácsadó Bizottság elé terjeszti. Itt aztán megmérettetik az ötlet.

Sokféle szempontot vesznek figyelembe. A bélyeggyűjtők széles körének igényét, divatos témákat, történelmünk évfordulós eseményeit, a várhatóan külföldön is sikert arató javaslatokat részesítik előnyben. A döntés megszületése után megbízást adnak három grafikusművésznek. A pályamunkákból aztán a legjobbat választják ki, ez lesz a forgalomba kerülő bélyeg.

Ma Magyarországon megközelítően harminc ember foglalkozik — munkája mellett — bélyegtervezéssel. Egyike a legismertebbeknek Varga Pál grafikus. Nevét gyakran olvashatjuk kedvenc bélyegeinken. Húsz esztendeje foglalkozik tervezéssel. A grafikusnak minden alkalommal más-más témát kell feldolgoznia. Különleges virágok, ritka, védett állatok, nagy felfedezések, politikai események, híres emberek arcképei váltakoznak, és természetes követelmény, hogy a művész mélyedjen el ezek megismerésében. Varga Pál is tanul, olvas, mielőtt dolgozni kezd. Gyakori vendég a kertészetekben, a piacokon, ahonnan a növényvilág egy-egy fajtájának legszebb példányait szerzi be, hogy alapos és pontos tanulmányozás után hűen, szépen tudja megrajzolni azokat. Szívesen rajzol mindent, de kedvenc témái is vannak. Ezek főleg a technika területéhez tartoznak, bár legutóbb a mérges gombákkal aratott nagy sikert.

Rekordidő alatt készült el, és került forgalomba a szerencsétlenül járt amerikai űrhajósok emlékére született IN MEMORIAM nevet viselő blokk. A katasztrófa után huszonnégy nappal már megszerezhető volt. A világon elsőnek kiadott blokk ma az amerikai féltekén tíz dollárért cserél gazdát. Ez is Varga Pál munkája.

Hazánkban két helyen nyomtatnak bélyeget, szigorú biztonsági intézkedések mellett: az Állami Nyomdában és az Állami Pénzjegynyomdában. A bélyeg értékcikk, pénzt helyettesít, tehát csak annyi hagyhatja el a nyomdát, amennyit megrendeltek. Tévnyomat vagy selejt sem mehet át a többszörös ellenőrzésen.

A gyűjtők széles köre esküszik a réznyomatos bélyegek szépségére, kedveli azokat. A pénz- és bélyegtervezők művészeti vezetője Vagyóczky Károly. Nevének ismerős a csengése, aki alaposan szemügyre vette az ezerforintos bankjegyünket, ezt a nevet láthatta rajta.

A rézmetszés ősi foglalatosság. Finom, aprólékos munka: rézlemezbe kell kis vésőkkel a vonalakat karcolni. Ceruzát, ecsetet, festéket nem alkalmaznak. Már eleve bélyeg nagyságúra készítik — nagyító alatt, Ebből az egy darabból aztán a galvano-plasztikai osztályon születnek a másolatok. Könnyen felismerhető, melyik bélyeg réznyomatos. Vonalas rajzolatú, kissé érdes, a festék kidomborodik rajta. A másik fontosabb eljárás az offset. Ennek során fotómechanikai úton, kicsinyítéssel készítik el a nyomóformákat.

Ebben az esztendőben is több szép bélyeg-blokk jelenik majd meg. Biztos sikerre számíthat az akváriumi díszhalakat ábrázoló sorozat. Megjelenik továbbá Teleki Sámuel expedíciójának centenáriumára, a 75 éves Antarktisz-kutatás témájára, „Az orvostudomány nagy úttörői", valamint az orchideákat bemutató sor is.

Kép és szöveg:
Tóth András

— Nagyon kérem, hogy ne röhögtessen, Barna úr! Maga még akkora sem volt, mint egy portörlő, amikor én már itt horgásztam!

A fűben hempergő macit mintha egy nagycsoportos csöppség veszítette volna el. A korgó gyomorral vadászni induló medve viszont jóval kevésbé idillikus látvány. A bundás ragadozó elől még a „hivatásos" farkasok is kitérnek . . .

MI ÚJSÁG

MA LAG

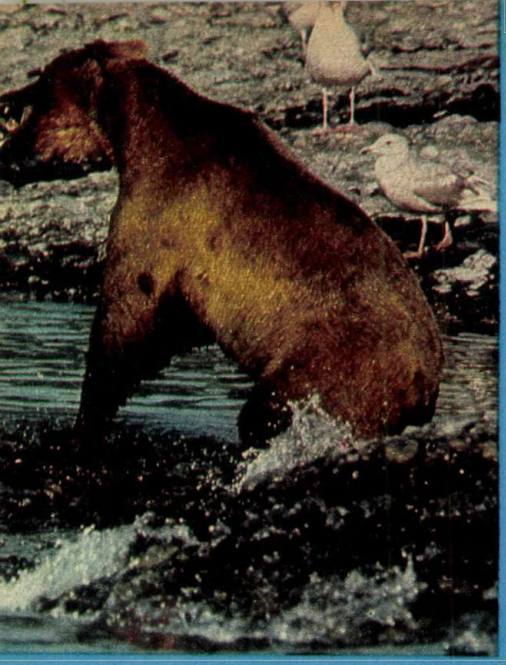

— El sem tudom képzelni, némelyik rokonom hogyan engedheti meg magának, hogy átaludja a telet!

— Úgy látszik, öregszem. Ez már a második „laszti", amelyikre későn vetődök . . .

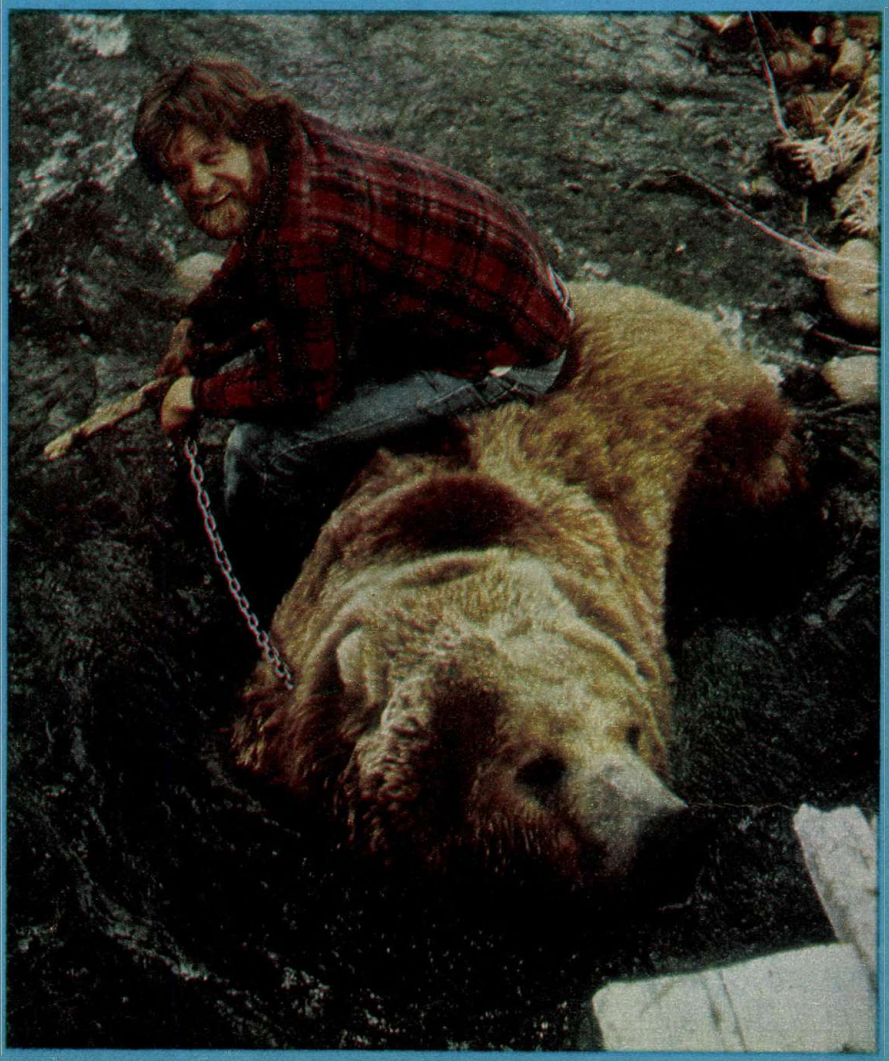

Az ember igen különös teremtés. A látszat kedvéért játszani kell vele egy kicsit, és máris elhalmoz a legfinomabb falatokkal . . .

KEDVES ISMERŐS:

A KÖNNYŰSÚLYÚ ARANYLABDÁS

Egy tűt nem lehetett volna lejteni a kijevi központi stadionban tavaly december 7-én. A lelátón százezer ember szorongott a tél eleji hűvös időben, hogy tanúja lehessen a szovjet labdarúgó-bajnokság mindent eldöntő mérkőzésének, a Dinamo Kijev—Dinamo Moszkva szuperrangadónak. A százezer szurkoló között egy francia szakember is helyet foglalt, Denis Chaumier, a France Football munkatársa.

Hogy ez miért érdekes? A tekintélyes szaklap hagyományos szavazásán választják meg minden évben Európa legjobb labdarúgóját. A szovjet újságírók nem állták meg, hogy meg ne kérdezzék „tűz közeli" kollégájuktól: ki nyeri az 1986. évi aranylabdát? A France Football munkatársa sejtelmesen mosolygott, s csak annyit volt hajlandó elárulni, hogy a bajnok Dinamo Kijev (a rangadót végül is a hazaiak nyerték 2:1-re) játékosai közül Igor Belanov, Alekszantdr Zavarov és Vaszilij Rac neve is ott van a „kalapban"...

Ennek ellenére sokakat váratlanul ért, hogy az óév utolsó előtti napján a Dinamo Kijev és a szovjet válogatott csatárát, Igor Belanovot választották az öreg kontinens legjobb futballistájává. Olyan nagyszerű játékosokat előzött meg, mint Gary Lineker, aki a mexikói Mundial gólkirálya lett, vagy Emilio Butragueno, akit a híres Real Madrid legfénylőbb csillagának tartanak.

Igor Belanov. Két esztendeje még a Szovjetunióban sem mindenütt ismerték a nevét. Csak miután 1985-ben Ogyesszából Kijevbe költözött lett ismert, mi több, híres játékos. Persze, a világhírnévig vezető út nem volt egyenes.

Már az első lépéseket is „botladozva" tette meg, pedig nem volt ügyetlen gyerek, ráadásul élt-halt a labdáért. Az ogyesszai sportiskola labdarúgó-tagozata edzőjének mégsem kellett. A „hozzáértő" felnőtt egyszerűen elzavarta, mondván: „Olyan nyeszlett és picinyke vagy, hogy ki sem látszol a labda mögül!..."

Nagyobb pofont aligha kaphatott volna az élettől, hiszen neki mindene volt a labda, naphosszat bűvölte bérházuk udvarán, feledve az ebédet, s olykor még a tanulást is. Talán örökre elvész a nagy futball számára, ha a Bőrlabda-mozgalom (a magyarországi „Bácsi kérem, hol lehet itt focizni?"-akciónak felel meg) egyik tehetségkutató tornáján Eduard Maszlovszkij, az ogyesszai első osztályú csapat, a Csernomorec sportiskolájának egyik edzője fel nem fedezi.

A Csernomorec kölyök-, utóbb serdülőcsapatában nem volt nála gyorsabb, fürgébb játékos, de önzőbb sem. Edzője nap mint nap figyelmeztette: „Igor, nemcsak te vagy a pályán!" Vállalta, s elviselte a bírálatot, hiszen nagy játékos akart lenni, olyan, mint a Dinamo Kijev akkori sztárjai, Blohin, Burjak és Veremejev. Ha őket láthatta a tévében, megszűnt számára a külvilág. Időközben persze csiszolódott, s 18 éves korában, 1978-ban bemutatkozhatott a Csernomorec tartalék együttesében. A nagy pillanat, a legjobbak között való fellépés azonban elodázódott, mert időközben katonai szolgálatra hívták be, és csak leszerelése után, 1981-ben kapott először játéklehetőséget a Csernomorec első csapatában. Talán még önmagának is meglepetést okozva, együttese házi gólkirálya, az ogyesszai szurkolók egyik kedvence lett. Teljesítménye a nagy szomszéd, a Dinamo Kijev vezetőinek figyelmét sem kerülte el. Hívták, de — minő bátorság! — elutasította a csábító ajánlatot. Egyik későbbi nyilatkozatában nyíltan bevallotta: megijedt a nagy lehetőségtől, hogy minden idők legeredményesebb szovjet együttesében szerepeljen.

Tavalyelőtt azonban már nem mondott nemet. Félve és kétségekkel a szívében ugyan, de mégis igent mondott a kijeviek újbóli ajánlatára. Nem növelte amúgy sem nagy önbizalmát, hogy az első edzéseken a leggyengébbek között említették a nevét. Csak a mester, Valerij Lobanovszkij türelmének köszönhető, hogy nem kapta magát, s nem utazott vissza Ogyesszába feleségéhez, s kislányához, Krisztinához.

S milyen jól tette, hogy nem futamodott meg! A kezdeti nehézségeket legyűrve, egyre kevésbé voltak neki idegenek Blohinék, mind jobban érezte új csapata játékát. S az igazi bravúr: az ősi vetélytárs, a Szpartak elleni rangadón kétszer is bevette a válogatott kapus, Rinat Daszajev kapuját. Egyszerre megismerték a nevét, pedig ez még csak a kezdet volt. A Dinamo Kijev valósággal szárnyalt s vele szárnyalt újdonsült, apró termetű csatára is. (Belanov mindössze 172 cm magas és 68 kiló).

Svájc ellen 1985. május 2-án mutatkozott be a válogatottban, cseréként. Egy hónappal később Koppenhágában a dánok ellen már a kezdőcsapat tagja volt, de a vb-selejtező kudarccal végződött: a szovjet válogatott 4:2-re kikapott, Belanovot bűnbaknak kiáltották ki, s kimaradt a válogatottból is. Hiába volt a Dinamo Kijev csodálatos KEK-szereplése és kupagyőzelme, amelyből Igor oroszlánrészt vállalt, ha nem kerül sor kapitányváltásra közvetlenül a világbajnokság előtt, Belanov aligha utazik Mexikóba. Valerij Lobanovszkijnál azonban bérelt helye volt, akárcsak klubtársai nagyobb részének.

Mexikóban futott be igazán. Az első mérkőzésen Disztl Péter hálóját még csak 11-esből rezegtette meg, de a belgák elleni találkozón háromszor is megadásra késztette Pfaffot. Kiismerhetetlen cselei, bombalövései ellen nem volt orvossága a híres-neves kapusnak és társainak. Csillaga a vb után sem halványult: meghívták a világválogatottba, bajnoki címet szerzett a Dinamóval, s remekeltek a BEK-ben is.

S mindennek a tetejében az aranylabda. Lev Jasin és Oleg Blohin után harmadikként a szovjet labdarúgók közül.

Belanov ajándéknak tartja az aranylabdát, a bizalom megnyilvánulásának. Erre a bizalomra — mint mondja — 1987. évi teljesítményével akar rászolgálni. Példámutatóan szerény szavak. Pedig ha valakinek, Igor Belanovnak, az 1986-os aranylabdásnak lenne mivel büszkélkednie...

Skrapits László

PAJTÁS
IGOR
BELANOV

hangfal

Újjáalakult pop-rovatunk saját listát alapít. Minden hónap tizedikéig várjuk szavazataitokat, melyekkel az általatok legjobbnak tartott három hazai előadóra, illetve dalra voksolhattok. A jövőben egyébként a Pajtás szerkesztősége gyűjti össze a 20 A CSÚCSON közönségszavazatait, s ezzel, valamint a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat eladási listájával, és a szakma szavazatainak figyelembevételével állítja össze a televízió a legjobb húsz sorrendjét. A voksok nemcsak a műsor listáját befolyásolják. A közönségszavazatok alapján sorsolunk is minden hónapban, a szerencsések tehát kisebb nyereményekre is számíthatnak.

A cím: Bp. 62. Postafiók: 508. 1397

ÍME A TV JANUÁRI LISTÁJA

1. **Modern Hungária**
   – Elfújta a szél
2. **Z' ZI Labor**
   – Honky Tonk Woomen
3. **EDDA**
   – Gyere, őrült!
4. **R–GO**
   – Fiatal lányok
5. **Első Emelet**
   – Állj, vagy lövök!
6. **Dolly Roll**
   – Oh la la . . . !
7. **Neoton Família**
   – Yo-yo
8. **Katona Klári**
   – Nagy találkozás
9. **Linda**
   – Hollywood messze van
10. **Varga Miklós Band**
    – Valakire várva
11. **Bikini**
    – Szeretlek
12. **100 Folk Celsius**
    – A nagy ho-ho-horgász
13. **Napóleon BLD**
    – Kérlek, ne félj . . .
14. **V'Moto-Rock**
    – Fekszem az ágyon
15. **Csongrádi Kata**
    – Bolond az ember
16. **Bergendy**
    – Dinka-inka
17. **Korda György**
    – Forró éjszakák
18. **Postássy Juli**
    – I' love . . .
19. **Nagy Feró**
    – Hamlet
20. **Szűcs Judith**
    – Video

ÚJJÁÉLEDT A DURAN DURAN

1986 karácsonyán a nemzetközi lemezpiac legnagyobb slágere a Duran Duran „Notorius" (Megrögzött) című új albuma volt. Ez némi meglepetést jelent, hiszen az öttagú zenekar trióvá zsugorodott legutolsó, 1984-ben megjelent Arena című lemezük óta. De elágazott a zenészek egyéni útkeresése is. John Taylor és Andy Taylor 1985-ben Power Station néven szervezett egy kérészéletű zenei vállalkozást az Egyesült Államokban, míg az ötösfogat „másik fele" – Nick Rhodes, Simon Le Bon és Roger Taylor – Arcadia művésznév alatt készítettek egy zeneileg igen ötletes, hangzásvilágában a nyolcvanas évek elejének „Duranos" dalaira emlékeztető albumot Párizsban. 1986-ban azonban jószerével csak a pletykalapok tartották életben varázsukat, magánéletük titkainak alapos szellőztetésével. Az együttes aktív tagjai végül is döntöttek. A Duran Durannak nem szabad széthullania, s ezt egy nagylemez megjelentetésével lehet csak biztosítani. A kissé populáris hangzású új albumon így már csak három Duran-fiú muzsikál, noha egyik-két gitárbetét erejéig még Andy Taylor is „beszállt".

A történet itt egyelőre véget ér. A Duran-trió ismét a listák csúcsain áll. Hogyan tovább? Ez egyelőre még a „jövő zenéje".

AZ EGÉSZSÉGEDÉRT!

Görbe Nóra sikeres színésznő és sikeres énekesnő. Ez vitathatatlan. A Linda-sorozat, no meg a két Linda-lemez meghozta számára a népszerűséget. Azt a népszerűséget, melynek megtartásáért napról napra sokat kell dolgozni, s melyet mindig újabb és újabb ötletekkel, teljesítményekkel kell megvédeni. Nóra tehát elfoglalt ember, de a dalokon, a szerepeken kívül van még valami, amelyet szívügyének érez. Tagja az Ismert emberek a dohányzás ellen nevű szervezetnek, s ebbéli minőségében havonta találkozhattok majd vele e rovat hasábjain. Görbe Nóra ugyanis várja az egészséggel, mozgással, sporttal, dohányzással, elhízással, tisztálkodással kapcsolatos kérdéseket, leveleket. Azt természetesen nem igárheti, hogy minden gonddal, problémával kapcsolatosan részletekre is kiterjedő tanácsot ad, ám igyekszik majd felhívni figyelmeteket egy-egy könyvre, orvosi rendelőre, valamilyen tanácsadó címére és persze saját tapasztalatait is szívesen átadja, hogy változtathassatok mindennapjaitok rossz szokásain, s megtegyétek első lépéseiteket egy jobb, edzettebb, egészségesebb élet felé.

(A leveleket a következő címre küldjétek: Budapest 62. Pf.: 508. 1397).

HUSZONÖT ÉVE AZ ÉLVONALBAN

Az idén ünnepli huszonötödik születésnapját az Omega együttes, s ebből az alkalomból kerül az üzletekbe februárban első öt lemezüket tartalmazó gyűjteményes albumuk.

– Csak ezzel emlékeztek meg a jubileumról? – kérdeztük Kóbor Jánost.

– Nem, nagy koncertet tervezünk a budapesti Kisstadionban, ott lesznek a régiek, Presser Gábor, Laux József, Somló Tamás is.

– Kiheverted már a szombathelyi koncert testi és lelki fájdalmait?

– Igen. Csak egyetlen dolgot sajnálok. A korai közlemények valamiféle rockbelháborúra, provokációra célozgattak. Mint utóbb kiderült, ezek a huszonhat év körüli srácok nem tartoznak egyetlen zenekarhoz, de talán a rock táborához sem. Egyszerűen csak balhét akartak . . .

ÓVATOSAN NYOMD A GÁZT!

Ha megkérdezed szüleidet, bizonyára egy sor módszert tudnak mondani arra, hogyan lehet a pénzt takarékosan beosztani, köznapi nyelven, spórolni. Például háztartási könyv vezetésével. Igaz, a bevételek és a kiadások rendszeres, tételszerű felsorolása mintha kicsit divatjamúlt lenne. Pedig azoknak a családoknak, akik vállalkoznak erre a módszerre, a havi kimutatás sok mindent elárul.

A háztartásvezetésről ugyancsak a XI. kerületi Bikszádi utca 61—63. szám alatti iskola diákjainak válaszaiból merítettünk.

— A papám minden este precízen felírja, hogy ki, mennyit költött aznap.

— Szüleim együtt foglalkoznak a pénzügyekkel, és egy noteszbe mindig beírják a beruházás időpontját, tárgyát és összegét.

— Van egy doboz, amibe a pénzt szokták beletenni, de nem csinál senki semmilyen elszámolást.

Okosan kormányozni

A háztartásvezetés egy kicsit hasonlít a gépkocsivezetéshez. A gázt addig lehet nyomni, amíg a kocsiban benzin van, vagyis addig lehet költekezni, amíg a bevételekből futja. Aztán feltétlenül kell a fék, sőt időnként erősen rá is kell lépni. És a család, a papa, a mama, a gyerekek együtt tekerik a kormányt, döntenek arról, mire költik el a fizetést. A kormány mellett lehet okosan tervezni és takarékosan vezetni.

Mikor gazdálkodnak jól a családok? Nálunk általában a háztartások akkor ítélik jónak a gazdálkodásukat, ha előbb megteremtik a pénzt az igények kielégítéséhez, kimérten és megfontoltan rangsorolják a kiadásokat, és nincsenek adósságaik.

És mikor tervez jól egy család? Akkor, ha meg is tudja vásárolni azokat az árucikkeket, amiket előre elhatároz.

Dönt a családi tanács

A legtöbb családban közös a kassza, vagyis mindenki, aki fizetést kap egy családtagnak adja a jövedelmét, illetve egy helyen tartják a pénzt. Ebből a közös kasszából pedig minden felnőtt kivehet, de az is előfordul, hogy az anyu, vagy az apu egyedül kezeli az anyagiakat.

Az, hogy ki, milyen mértékben vesz részt a pénz beosztásában és felhasználásában, a tervek, beruházások elhatározásában, tükrözi a családi demokratizmust. Az viszont, hogy ebben a családi tanácsban nektek is van-e szavazatotok, nagyon változó. Általában szeretnek megóvni benneteket az anyagi gondoktól. A pénz elköltésében, illetve az igények bejelentésében annál inkább részt vesztek. Ki szerényebb, ki nagyobb mértékben.

— Az öcsémmel sok édességet eszünk, s ez nagyon sokba kerül.

— Én egy videot szeretnék kapni . . .

— Amit kérek, legtöbbször megkapom, csak akkor nem teljesítik, ha valami vad dolog, például egy vitorlás.

— Ebben a kérdésben nagyon „befolyásos" ember vagyok.

Mitől státus a státusszimbólum

Amikor valamit kérsz a szüleidtől, nemcsak az jut az eszedbe, ami feltétlenül szükséges. Kívánságaidat külső tényezők is befolyásolják, például a reklám. Nemcsak az a reklám, amit a televízióban láthattok, vagy az újságban olvashattok, hanem az osztálytársak, barátok javaslatai, vagy példái is. S ez számotokra mindennél fontosabb. Így törhet ki egy-egy osztályban az Adidas cipő, vagy a BMX kerékpár láz. Ezek viszont már státusszimbólumok a javából. S mitől „státus" ez a szimbólum? Attól, hogy a családok különböző életszínvonalon élnek, így ezeknek a kívánságoknak a teljesítése nem mindenki számára lehetséges. A státusszimbólum megvásárlása gazdagságot jelent, és bizonyos elismerést (irigykedést) válthat ki a többiekből.

Sajnos ezek a státusszimbólumok úgy terjednek, mint a járványok, mindig valami újabb menő cucc üti fel a fejét. S ha éppen nem vagytok krőzusok, olyan nagy mértékben elforgathatjátok azt a bizonyos kormányt, hogy erősen a fékre kell lépni, nehogy az árokban kössön ki a családi autó.

Legközelebb zsebbe vágó kérdéssel foglalkozunk, a zsebpénzzel.

Bekő Mária

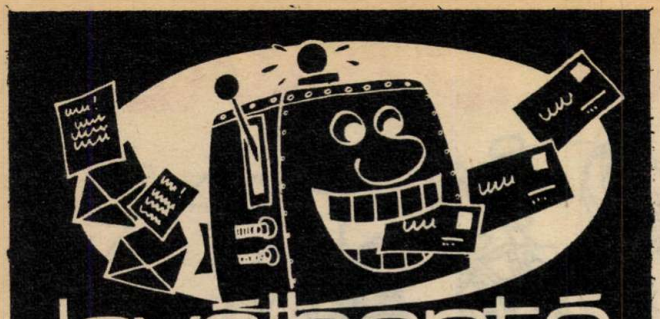

levélbontó

MEGYEI KÖRKÉP

Rendszeresen érkeznek szerkesztőségünkbe tudósítások a megyei lapok munkatársaitól, úttörővezetőktől. A legfrissebbekből közlünk most néhányat.

AZ ELSŐ THURY-ÖSZTÖNDÍJAS

Makádon, a csaknem másfél ezer lelket számláló kis Pest megyei községben a közelmúltban Thury Józsefről — a 125 évvel ezelőtt itt született nyelvtudósról — nevezték el az új általános iskolát.

Ebből az alkalomból első ízben adták át az iskolavezetőség és a szülői munkaközösség által közösen alapított Thury-ösztöndíjat. A szükséges összeget az évente megrendezett bál bevételéből fedezik.

Ami az ötletben igazán tetszetős: a pénzt nem az iskola legjobb tanulója kapja, hanem az a gyerek, aki életkörülményeihez mérten nyújt kiemelkedő teljesítményt.

Az ösztöndíj első, boldog tulajdonosa Szeker Ferenc, nyolcadik osztályos tanuló. Az ünnepség befejeztével — ahol Feri nevének bejelentése után percekig zúgott az iskolatársak elismerő vastapsa — egy kis beszélgetésre invitáltam a szimpatikus fiút.

— Milyen érzés, hogy rád esett a választás?

— Természetesen nagyon örülök, bár kicsit furcsa volt ott állni, igazán nem gondoltam, hogy én kapom meg.

— Mire fogod költeni?

— Egyelőre fogalmam sincs róla, nem számítottam rá, így nem is terveztem. Úgy tudom, van egyetlen kikötés a pénzzel kapcsolatban, hogy kulturális célokra — könyvre, lemezre, színházjegyre — lehet felhasználni, és természetesen el kell számolni vele az úttörőcsapatnak. Legalább egy-egy dologra nem kell anyutól pénzt kérnem.

— Hányan vagytok a családban?

— Anyu, nagymama, a nővérem és én. Sajnos, anyukám leszázalékolt nyugdíjas és a nagyi nyugdíja sem sok.

— Hogyan tanulsz?

— Négyes az átlagom, de feltétlenül javítani akarok. Szeretnék nyolcadik után autószerelő szakközépiskolába menni, mert akkor a szakma mellé megszerezhetném az érettségit is.

Gálik István,
tudósító

A GÉBERJÉNI SZERZŐDÉS

A művelődési miniszter rendelete szerint az iskola és az úttörőcsapat együttműködését megállapodásba kell foglalni. Ennek megtörténtéről eddig még alig hallhattunk, a kevés kivétel egyike a géberjéni általános iskola.

A Kölcsey Ferenc Úttörőcsapat úttörőtanácsának tagjai a következőket mondták javaslataikról:

— A szocialista brigádokkal való kapcsolatot mi kívántuk kialakítani. Azt kértük, hogy az üzemlátogatásokon a mi kívánságunk szerint alakítsák ki a programot. Örömmel vállaltuk az iskola környékének parkosítását, a tantermek díszítését. Javaslatunkra került a megállapodás szövegébe, hogy a kirándulások, túrák és a csapatszintű sportversenyek lebonyolítása is úttörő-feladat. Csapatvezetőnk, Szabó József ismertette, hogy a rendelet milyen jogokat biztosít az úttörőcsapatnak. Rajtunk múlik, hogy milyen közösségi játékokat építünk JÁTÉKVÁR-rá, hogy ki a tanulópárunk. Nem kellett arra sem ösztönözni bennünket, hogy védnökséget vállaljunk az iskolai gyakorlókert fölött.

A csapatvezető mindehhez a következőket fűzte hozzá:

— A tanulók természetesnek tartották, hogy legyen kapcsolat a próbarendszer és a tanulás, mint a legfontosabb tevékenység között. A gyerekek kezdetben furcsállották, hogy ezekről a dolgokról meg kell állapodni. De ismert volt már előttük a rajok és a szocialista brigádok közötti megállapodás.

Az iskola igazgatója:

— Látszólag az iskola csak „kapott". De ad is. Kis iskola vagyunk — kisebb lehetőségekkel. Kezdjük egy szekrénnyel, s folytatjuk egy úttörőszobával. Pályák, sportszerek, tantermek használatát tesszük lehetővé. Évente egy tanítás nélküli munkanap programjáról a gyerekek dönthetnek. Nagy egyetértésre talált, hogy a szünidőben is kinyitjuk az iskolát, s színes programmal várjuk a falu fiataljait.

Ők így csinálják, s ha terveik valóra válnak, a kis szatmári községben, Géberjénben komoly és hasznos játék lesz az egész úttörőév.

Molnár Károly,
tudósító